

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME,
TEKNOLOJİLERİNE VE YÖNTEMLERİNE İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİ: DENİZLİ İLİ ÖRNEĞİ**

LEVENT ARSLAN

DENİZLİ 2021

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME,
TEKNOLOJİLERİNE VE YÖNTEMLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ:
DENİZLİ İLİ ÖRNEĞİ**

Levent ARSLAN

**Danışman
Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN**

ÖZET

Ortaokul Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitime, Teknolojilerine ve Yöntemlerine ilişkin Görüşleri: Denizli İli Örneği

ARSLAN, Levent

Yüksek Lisans Projesi, Eğitim Bilimleri ABD,

Eğitim Yönetimi Denetimi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN

Haziran 2021, 52 sayfa

Hızla ilerleyen teknoloji, bu gelişen ve ilerleyen teknolojiye karşı öğretmenlerin uyumu, teknoloji okur-yazarlığı yetkinlikleri, eğitim yöntem ve tekniklerindeki değişiklikleri takip ve kabullenme seviyeleri, tüm bu değişikliklere karşı sergiledikleri tutum dikkatleri çekip araştırmalara konu olmaktadır. Bu çalışmada Denizli ili Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerindeki devlet okullarında görev yapan branş öğretmenlerinin Pandemi döneminde uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine yönelik sergiledikleri tutum incelemeye çalışılmış, uzaktan eğitime, yöntemlerine ve teknolojilerine ilişkin görüşleri araştırılmıştır.

Yapılan çalışmada öğretmenlerin uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine ilişkin düşünce ve görüşlerini belirlemek amacıyla (Ağır, 2007) tarafından hazırlanan “Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği” araştırmacıyla iletişime geçilip izin alınarak uygulanmıştır. Araştırmaya 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Denizli ili, Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerinde görev yapan 263 öğretmen dâhil edilmiştir. Ölçeğin uygulanması neticesinde toplanan veriler SPSS 20.0 programı ile analiz edilmiştir.

Devlet okullarında görev yapan ortaokul öğretmenlerinin uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine yönelik tutumlarını; cinsiyet, branş, öğrenim durumu, kıdem, uzaktan eğitim kavramı ve işleyişi ile ilgili bilgi sahibi olup olmama durumlarına göre farklılaşma durumunu tespit etmek için t- testi ve varyans analizi yapılmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgular neticesinde Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerindeki devlet okullarında görev yapan ortaokul öğretmenlerinin uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine ait tutum düzeyleri orta bir değer seviyesine yakın olduğu; uzaktan eğitimin özelliklerine dair olumlu bir tutum sergiledikleri; ancak genel olarak yüz yüze eğitime daha olumlu baktıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, Pandemi, Covid-19, Yüz yüze eğitim, Teknoloji

ABSTRACT

Opinions of Secondary School Teachers on Online Education, Technologies and Methods: Examples of Denizli Province

ARSLAN, Levent

Master's Project, Department of Educational Sciences

Department of Educational Administration, Supervision, Planning and Economics

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN

June 2021, 53pages

Rapidly advancing technology, adaptation of teachers to this evolving and advancing technology literacy competencies, following and accepting levels of changes in education methods and techniques, their attitude towards all the changes attract attention and is subject of a research in this research, the attitudes of branch teachers working in Denizli province, Merkezefendi and Pamukkale districts towards online education, Technologies and methods during the pandemic period is tried to be examined, their opinions on methods and technologies of online education are investigated.

In this study, in order to determine the thought and opinions of teachers about online education, Technologies and methods the "Distance Education Attitude Scale" prepared by (Ağır, 2007), is applied by contacting and obtaining permission. 263 teachers working in Denizli province Merkezefendi and Pamukkale district in 2020-2021 Academic Year are included in their search data collected as the result of the application of the scale is analyzed by SPSS 20.0 program.

The attitudes of secondary school teachers working in public schools towards distance education, Technologies and methods; t- test and variance analysis were performed to determine the differentiation status according to whether they have knowledge about gender, branch, educational status, seniority, distance education status and functioning.

As a result of the finding obtained from the research it has been found that the attitude level of secondary school teachers working in Denizli province, Merkezefendi and Pamukkale districts towards online education, Technologies and methods is close to the average level, they have a positive attitude towards online education but in general they look more positively to face to face education.

KeyWords: Online education, pandemic, covid-19, face to face education, technology

İÇİNDEKİLER

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS ONAY FORMU.....	iii
TEŞEKKÜR	iv
ETİK BEYANNAMESİ.....	v
ÖZET.....	vi
ABSTRAC	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar DİZİNİ	x
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xi
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ	1
1.1.Uzaktan Eğitim.....	3
1.2.Uzaktan Eğitimin Amacı	5
1.3.Uzaktan Eğitimin Özellikleri	5
1.4. Problem	6
1.5. Problem Cümlesi ve Alt Problemler	7
1.5. 1. Alt Problemler	7
1.6. Araştırmanın Amacı	8
1.7. Araştırmanın Önemi	8
1.8. Sayıtlılar	9
1.9. Sınırlılıklar	10
1.10.Tanımlar	10
İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	1
2.1. Yüz yüze Eğitimle Uzaktan Eğitim Programları Arasındaki Farklar	14
2.2. İlgili Çalışmalar.....	14
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM	19
3.1. Araştırmanın Modeli	19
3.2. Evren Ve Örneklem.....	19
3.3. Verilerin Toplanması.....	19
3.4. Anketin Uygulanması.....	19
3.5. Anketin Puanlanması.....	19
3.6. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması	19
3.7. Süre Ve Olanaklar	20
3.7.1. Süre.....	20
3.7.2. Olanaklar	20
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM.....	21
4.1. Çalışmalara Katılan Öğretmenlere Ait Bulgular	21
4.1.1. Çalışmalara Katılan Branş Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....	21
4.1.2. Çalışmalara Katılan Branş Öğretmenlerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı	22
4.1.3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı	23
4.1.4. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımı	24
4.2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Teknolojileri ve Yöntemleri Hakkında Bilgi Sahibi Olup Olmama Durumlarına İlişkin Dağılımı.....	25
4.3. Uzaktan Eğitimin Özelliklerinin Önem Bakımında Değerlendirilmesine Ait Bulgular 25	
4.4. Uzaktan Eğitimde Kullanılan İletişim Yöntemlerinin Önem Yönünden Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular	25

4.5. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime, Teknolojilerine Ve Yöntemlerine İlişkin Bulgular.....	26
4.5.1. Tutum Puanlarına ait Betimsel İstatistik Değerleri ve Normalite Testine İlişkin Bulgular.....	26
4.5.2. Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği Maddelerinin frekans, Yüzdelik ve Ortalama Değerlerine İlişkin Bulgular.....	27
4.5.3. Araştırmanın Alt Problemlerine Ait Sonuçlar.....	30
BEŞİNCİ BÖLÜM: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	35
5.1. Sonuç ve Tartışma.....	35
5.2. Öneriler.....	36
KAYNAKÇA.....	38
EKLER.....	40
ÖZGEÇMİŞ.....	43

TABLolar DİZİNİ

Tablo 4.1. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı	21
Tablo 4.2. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı	22
Tablo 4.3. Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı	23
Tablo 4.4. Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımı	24
Tablo 4.5. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Hakkında Bilgi Sahibi Olup Olmama durumlarına ilişkin Dağılımı	25
Tablo 4.6. Uzaktan Eğitimin Özelliklerine Ait Tablo	25
Tablo 4.7. Uzaktan Eğitimde Kullanılan İletişim Yöntemlerine İlişkin Bulgular Tablosu	26
Tablo 4.8. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime, Teknolojilerine ve Yöntemlerine yönelik Tutumlarına Ait Betimsel İstatistik Verileri	26
Tablo 4.9. Tutum Ölçeğinin Maddeler Yönünden Frekans, Yüzdeler ve Ortalama Değerleri	28
Tablo 4.10. Uzaktan Eğitime Karşı Tutum Ölçeği puanlarının Cinsiyete Göre t-Testi Sonuçları	30
Tablo 4.11. Uzaktan Eğitimin Özelliklerini Önem Bakımından Değerlendirmede Cinsiyete Göre t-Testi Sonuçları	30
Tablo 4.12. Uzaktan Eğitime Karşı Tutum Ölçeği Puanlarının Eğitim Verdikleri Branşlara Göre Tek Faktörlü Varyans Analizi Sonuçları	31
Tablo 4.13. Uzaktan Eğitimin Özelliklerini Önem Bakımından Değerlendirmede Branşlara Göre Tek Faktörlü Varyans Analizi Sonuçları	31
Tablo 4.14. Uzaktan Eğitime Karşı Tutum Ölçeği Puanlarının Kıdem Durumlarına Göre Tek Faktörlü Varyans Analizi Sonuçları	32
Tablo 4.15. Uzaktan Eğitimin Özelliklerini Önem Bakımından Değerlendirmede Kıdem Durumlarına Göre Tek Faktörlü Varyans Analizi Sonuçları	32
Tablo 4.16. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime, Teknolojilerine ve Yöntemlerine İlişkin Tutum Ölçeği Puanlarının Öğrenim Durumlarına Göre Tek Faktörlü Varyans Analizi Sonuçları ...	33
Tablo 4.17. Uzaktan Eğitimin Özelliklerini Önem Bakımından Değerlendirmede Öğrenim Durumlarına Göre Tek Faktörlü Varyans Analizi Sonuçları	33
Tablo 4.18. Ortaokul Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitime, Teknolojilerine ve Yöntemlerine İlişkin Tutum Ölçeği Puanlarının Uzaktan Eğitim Hakkında Bilgi Sahibi Olup Olmamlarına Göre t-Testi Sonuçları	34

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Çalışmalara Katılan Branş Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....	21
Şekil 2. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı.....	22
Şekil 3. Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı	23
Şekil 4. Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımı	24
Şekil 5. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime, Teknolojilerine ve Yöntemlerine yönelik Tutumlarına Ait Betimsel İstatistik Verileri	27

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

Pandemi, dünyadaki birçok yerde, geniş bir alana etki eden ve birçok insanda belirti gösteren salgın hastalıkların genel ismidir. Salgın hastalık, dünyanın birçok yerinde hayatını devam ettiren insanların sağlığını bozan, yaşamını tehdit eden insandan insana çeşitli nedenlerle bulaşan hastalıkların adıdır. Korona virüs adıyla tarif edilen (COVID-19), ilk olarak Asya'da Çin halk cumhuriyeti' nin Vuhan şehrinde ortaya çıkmıştır. Solunum yolu hastalıkları belirtilerinden olan ateş, nefes darlığı ve öksürükle insanlarda etkisini göstermiştir. Belirti gösteren hastalarda yapılan tetkikler sonucunda 13 Ocak 2020 tarihinde uzmanlar tarafından tanımlanarak literatüre girmiştir.

Bulaşıcı hastalık önce Vuhan'daki kalabalık insan gruplarının ziyaret edip alışveriş yaptığı hayvan pazarında ve deniz mahsulü ürünlerde tespit edilmiştir. Aradan bir süre geçtikten sonra insandan insana bulaştığı fark edilen virüs önce Vuhan daha sonra da hızla diğer şehirlere en nihayetinde Çin Halk Cumhuriyeti' ne ve oradan da diğer ülkelere sıçramıştır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından 11 Mart tarihinde dünya genelinde pandemi ilan edildi.

Hızla artan vaka sayısıyla Covid 19, dünya genelinde insanlar tarafından endişeyi ve kaygıyı yüksek oranda artırmıştır. Salgın hastalık öncelikle eğitim ve öğretim etkinliklerine önemli ölçüde tesir etmiş ve sonucunda birtakım endişeler ile gelişmeleri günlük hayatımıza sokmuştur. Salgın hastalığın belirtilerinin görüldüğü ülkeler eğitim öğretim kurumlarının faaliyetlerine geçici olarak ara verdiğini duyurmuş, yapılan araştırmalar sonucu dünya üzerindeki öğrenim gören öğrencilerin %91' inden fazlası olumsuz etkilenmiştir. Türkiye bu salgından endişe verici derecede etkilenen ülkelerden biridir. Milli eğitim Bakanlığının 2019 raporuna göre Türkiye' de, 950 bin öğretmen eğitim vermekte ve 18 milyona yakın öğrenci eğitim görmektedir. Türkiye' de salgın hastalıktan en çok etkilenen kurumlar örgün ve yaygın eğitim veren eğitim kurumlarıdır. Covid 19salgınınınmeydana getirdiği kaostan nedeniyle ekonomik faaliyetlerini korumaya çalışan devletlerin çoğu uzaktan eğitim teknolojilerini ön plana çıkaran acil önlem planlarını başlatarak eğitim sürecini devam ettirmeye çalışmışlardır. Salgın hastalığın büyük oranda etkilediği bu alanda etkili ve verimli eğitim öğretim faaliyetlerinin yapılabilmesi için salgından etkilenen devletlerde olduğu gibi Türkiye de çevrim içi platformları faaliyete geçirerek uzaktan eğitim vererek bu dönemi sürdürmeye çalışmaktadır.

Evde bulunan veya bu süreçte tedarik edilen bilgisayarlar, dizüstü bilgisayarlar, telefonlar ve tabletlerin kullanımı önemli ölçüde artmış, süreci yönetmeye çalışan yetkililer COVID-19' un

yarattığı kriz sürecinde eğitimin bu imkanlarla verilmeye çalışılmasını sağlamaya çalışmışlardır. Süreci canlı bir şekilde yaşayan bizler, teknolojinin eğitime uyumunu yakından takip etme imkânı bulmuşuzdur. Bu doğrultuda ülkemizde salgının etkili olduğu 16 Mart tarihinde okulların yüz yüze eğitime ara vermesiyle hayatımıza giren bu dönemde eğitim gören öğrenciler ve uzaktan eğitim veren öğretmenler bu alanda kullandıkları teknoloji ile iç içe yaşamak zorunda kalmışlardır. Salgın hastalık nedeniyle; öğretmenler, akademisyenler ve öğrenciler uzaktan eğitim ve öğrenim yöntem, teknik ve teknolojilerini öğrenmek ve uygulamak durumunda kalmıştır. Salgın hastalık; iletişim teknolojileri, çevrim içi teknikleri, sosyal medya programlarını ve uzaktan öğrenme yöntem ve tekniklerinin daha etkin kullanımında bir tetikleyici olmuştur. Ancak bu o kadar kolay olmamış eğiten ve eğitilen tarafları birçok sorunla yüz yüze getirmiştir. Bu yönden uzaktan eğitim gerçekleştirildiği her ortamda birçok güçlük ve problemleri de içerisinde bulundurmaktadır. Salgın hastalık bütün dünyada eğitim sistemleri üzerinde büyük etki göstermiş ve önemli değişimi beraberinde getirmiştir. Virüs salgını, eğitimin devamının gerekliliğini, uzaktan eğitime tekniklerine daha fazla önem verilmesini, yüz yüze eğitim tekniklerine alternatif olarak yeni eğitim tekniklerine (özellikle uzaktan eğitim yöntemlerine) ağırlık verilmesini gerekli kılmıştır. Uzaktan eğitim tekniklerinin sadece hayatın normal seyrettiği dönemlerde geleneksel eğitim uygulamalarını desteklemek amacıyla değil, bununla beraber yaşanabilecek bazı acil durumlarda (salgın hastalıklar, savaşlar, afetler, zorunlu göçler vb.) da önemli derecede faydaları olduğu göz ardı edilmemeli ve eğitim politikalarını düzenleyenler tarafından önemsenmelidir (Can, 2020).

Bununla birlikte özellikle derslerin sağlıklı işlenmesinden sorumlu öğretmenlerin, salgın hastalığın ortaya çıkardığı kısıtlamalar, yaşadıkları yerde teknolojik alt yapının ve internet sağlayıcılarının yetersiz olma durumları, bilgisayar ve uzaktan eğitim teknolojilerine dair yeterlilikleri, ortaya çıkan bu yeni duruma karşı tutumları önemlidir. Aynı zamanda teknolojik aletlere sahip olmaları, salgın hastalığa karşı korku ve kaygı düzeyleri de göz önüne alındığında bu dönemi uzaktan sağlamaları durumlarında karşılıklarına çıkacak zorluklar incelenmesi gereken ve çözüm üretilmesi gereken bir durumdur. (Bakioğlu ve Çevik, 2020) .

Salgın hastalık geçmişten beri devam eden eğitim öğretim anlayışını temelinden sarsmıştır. Pandemi zamanlarındaki hayat tarzı düşünüldüğünde, insanların salgınla değişim gösteren eğitim öğretim gereksinimlerinin tedarik edilebilmesi için yeni eğitim öğretim yöntemlerinin teknoloji desteğiyle birlikte hayatımıza uyumlu hale getirilmesi gerekliliği oluşmuştur. Bu gereklilikle birlikte oluşturulan ve teknolojileri geliştirilen internet kaynaklı uzaktan eğitim tekniği eğitimin birçok alanında kullanılmış ve gösterdiği etkiler üzerine önem arz eden sonuçlar gözlemlenmiştir. T.C. Sağlık Bakanlığı salgın döneminde gerekli birtakım karantina

tedbirleri almıştır. Halk eğitim merkezlerinde, üniversitelerde, Liselerde, Ortaokullarda ve İlkokullarda 16 Mart 2020 tarihinden itibaren salgın nedeniyle eğitim öğretim ara verilmiştir. Bu arayla birlikte Milli Eğitim Bakanlığı dijital platformlar üzerinden (EBA)uzaktan eğitim yapmaya başlamıştır. Kısıtlamalar nedeniyle eğitim öğretime ara verilen bu dönemde Mili Eğitim Bakanlığının istatistiklerine göre, uzaktan eğitim yapılan (EBA) teknolojinin bulunduğu internet sitesinin öğrenci ve öğretmenler tarafından görüntülenme sayısı, iki milyarı aşmıştır.

Salgın hastalık nedeniyle ara verilen eğitim öğretim döneminde üniversiteler ve diğer eğitim kurumları da bünyelerinde oluşturdukları yöntem ve tekniklerle uzaktan eğitim yapmaya başlamışlardır. Bu dönemde öğretmenler, uzaktan eğitim değişik uzaktan eğitim programlarını da kullanarak öğrencilerin kayıplarını gidermek için fazlada eğitim verdiklerini dile getirmişlerdir. Öğrencilerin ve öğretmenlerin birçoğu uzaktan eğitimle ilk defa tanışmıştır. Uzaktan eğitim yöntemlerinin kullanıldığı bu eğitimlerin ne kadar faydalı olacakları yapılacak bazı araştırmalarla görülecektir. Uzaktan eğitime yönelik tutumları araştırdığımız bu çalışmada da Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde eğitim öğretim hizmeti veren ortaokul öğretmenlerinin salgın sebebiyle icra ettikleri uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine ilişkin tutumlarını belirlemeye çalışacağız.

1.1.Uzaktan Eğitim

Günümüzde ortaya çıkarılan şeylerin hızlı, değişken ve verimli bir şekilde yapılmasını sağlayan hızla gelişen bilgi teknolojileridir. Bu duruma bağlı olarak bilgi teknolojileri, günümüze kadar ortaya çıkarılmayan şeyleri yapabilmeyi ya da yapılmış olanların daha farklı tekniklerle ve imkânlarla yapılmasına da sağlamaktadır. Uzaktan eğitim bilgi teknolojilerinin gelişmesine paralel olarak yeni bir boyut, yöntem ve tekniklerle hayatımıza girmiştir (Yungul, 2018).

Pandemi nedeniyle yoğun bir şekilde ihtiyaç duyulan uzaktan eğitim öncesinde de dünyadaki nüfusun sürekli artışı, eğitimde yöntemlerin değişen dünyaya ayak uyduramaması nedeniyle yetersiz kalması, eğitim maliyetlerinin artmasıyla ortaya çıkan maddi sorunlar, teknolojinin hızlı değişimi ve gelişmesi yeni ve özgün eğitim ve öğretim tekniklerine yönelmeyi gerekli hale getirmiştir. Uzaktan eğitim tanımının ilk defa kullanılmaya başlandığı 1900' lü yıllardan beri günün şartlarına göre eklemeler yapılmıştır. Bunlar;

•Öğrencilere danışmanlık yapılması, öğrenci başarı düzeylerinin devamı ve artırılması, gerekli materyallerin hazırlanmasında ve gösterilmesinde sorumluluk alan öğretmenlerin oluşturduğu çalışma şeklinin kurallı bir şekilde düzenlenmesidir (Kaya, 2002).

•(Alkan, 1998) in yaptığı çalışmalara göre uzaktan eğitim yapılan uygulamalarda, yöntem, teknik ve teknolojisiyle; yepyeni eğitim imkânları üretmeye, iş hayatı ile eğitimi birleştirmeye, dünyada eğitim alanında var olan fırsat eşitsizliğini gidermeye, hayat boyu öğrenme sağlamaya, eğitimde kullanılan teknolojileri bütünleştirmeye, eğitime değişik boyutlardan yaklaşıma, kişisel ve toplu eğitime, eğitimde alanında etkililiğe ve maliyeti düşürmeye yönelik seçenekler üretmeye temel olacak bir yaklaşımdır

• Özel olarak düzenlenecek organizasyonların ve etkinliklerin yapılmasında, duruma uygun ve özel bir ders planı yapma yöntemi, kendine has teknikleri, dijital veya dijital olmayan sistemlerin kullanıldığı, özelleştirilmiş iletişim teknikleri olan, klasik eğitimle yüz yüze yapılan öğretme etkinliklerini farklı ortamlarda hayata geçiren planlı ve programlı bir öğrenmedir (Moore, 1996. Akt; Ağır, 2007).

• United StatesDistance Learning Association (USDLA) uzaktan eğitim programlarını, “Uydu, video, grafik, bilgisayar ve multimedya destekli elektronik araçların yardımıyla, eğitimin uzaktaki öğrencilere ulaştırılmasıdır.” olarak ifade etmektedir (USDLA, <http://www.usdla.org>. Akt; Ağır, 2007).

• California Distance Learning Project (CDLP)’in yaptığı tanıma göre uzaktan eğitim, öğrenene eğitimle ilgili başvurulacak kaynaklar arasında ilişki sağlayarak, eğitimi hayata geçiren bir etkinliktir (Ağır, 2007).

• (Hızal, 1983) çalışmasında uzaktan eğitime yönelik, klasik olarak yüz yüze yapılan eğitim öğretim tekniklerinin öğrenim yaşı, öğrenme zamanı, öğrenme yeri, yöntemi, amaçları ve benzeri sınırlılıklarına bağlı kalmadan; uzaktan eğitim için özel olarak hazırlanmış yazılı gereçler, toplu iletişim programları ve kısa süreli yüz yüze eğitimin bir sistem bütünlüğü içerisinde kullanılması ile yürütülen etkinliklerdir, tanımını yapar (Ağır, 2007).

(Yıldız, 2015)’in aktarımına göre bilişim teknolojilerinin hızla ilerlemesi ile öğrenme-öğretme ortamları çeşitlenmiş; insanların farklı ihtiyaç ve taleplerine göre, uzaktan eğitim gibi yeni öğrenme ve öğretme yöntemlerinin ortaya çıkmasını gerekli kılmıştır. Uzaktan eğitimin birbirinden değişik tanımlamaları yapılsa da, genel olarak, uzaktan eğitim; "zaman ve mekan sınırlaması olmadan, eğitimsel sürecin desteklenmesi için teknolojinin ve kitle iletişim araçlarının kullanımı ile gerçekleşen, iki yönlü iletişimin sağlandığı, sistematik ve etkileşimi özel olarak hazırlanmış, yüz yüze eğitim olanaklarından yararlanamayanlar için fırsat eşitliğini artıran eğitim süreci" olarak ifade edilebilir. (Ersoy, 2008)’ in yaptığı açıklamaya

göre ise uzaktan eğitim “eğitimi alan öğrenciye yapılan danışmanlık, öğrencinin eğitimle aldığı başarının gözetilmesi ve devamının sağlanması ile öğrenilenlerin sergilenmesinde, her biri sorumluluk alan eğitimcilerin meydana getirdiği bir grup tarafından icra edilen kendi kendine çalışma ilkelerinin planlı olarak meydana getirilmesidir. Eğitimi verenler ve eğitimi alanlar arasındaki eğitimle ilgili devam eden sürecin geliştirilmesi ve oluşturulması amacıyla öğretmen ve öğrencilerin çift taraflı iletişiminin teknoloji yardımıyla uzaktan sağlandığı eğitimdir.” (Akt; Karşlı, 2018).

1.2.Uzaktan Eğitimin Amacı

Uzaktan eğitimin, eğitim sisteminin bir parçası olmasında birçok sebep vardır. Dünya nüfusunun hızla artması, ihtiyaçların çoğalması ve değişkenlikler göstermesi, eğitim almak isteyen kitlerin zaman ve mekân sınırlılığı, maliyetlerin artması ve azaltılması düşüncesi bunlardan bazılarıdır. Ancak iki yıla yakın bir zamandır varlığı ve yayılmasıyla tüm dünyayı etkileyen Covid 19 salgını uzaktan eğitimi zorunlu hale getirmiştir.

Uzaktan eğitimin amacı ise; eğitimcilerle eğitim almak isteyenlerin farklı yerlerde bulunmaları, bu durumun zamandan ve ekonomik olarak, eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak, öğrencilerin özdenetim davranışlarını geliştirmek, özellikle salgın döneminde öğretmenlerle öğrenenlerin zorunlu olarak bir araya gelememeleri nedeniyle eğitim ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamak diye sıralayabiliriz.

1.3.Uzaktan Eğitimin Özellikleri

Uzaktan eğitim, teknolojik imkânların da gelişmesiyle alanında değişimler yaşamış ve birtakım özellikleri bünyesine katmıştır (Özer, Gür veKüçükcan, 2010):

- Uzaktan eğitimi yapanla öğrenen farklı mekânlardadır.
- Öğrenene ve öğreticiye sunduğu seçenekler çeşitli ve yenidir.
- Teknolojinin de etkisiyle değişik eğitim ortamlarına sahiptir.
- Yüz yüze eğitim alma imkânı bulunmayan, zor coğrafi koşullarda yaşayan öğrencilere uygundur.
- İnternet ortamında çevrim içi olduğu için geri dönüş süresi daha kısadır.
- Geleneksel eğitim sistemlerine göre maddi olarak uygundur.

Sherry’ nin yaptığı çalışmalara göre uzaktan eğitimin özellikleri şu şekilde sıralanır: (Sherry, 1996):

- Sınırları yoktur; evrensel düzeyde eğitim yapma imkânı sağlar.
- Farklı düşünce, öğrenme çeşitlerine ve hareketlerine göre değişken olma durumu vardır.
- Bireysel eğitim için uygundur, özelleştirilebilir.

- Sayıca kalabalık toplulukların eğitilmesine olanak sağlayabilir.
- Öğretmen ve öğrenci yönün de hareket edebilme alanı genişliği imkânı vardır.
- Maliyetleri düşürmesi açısından uygundur.

1.4. Problem

Uzaktan eğitimde öğrencilerin derse ilişkin motivasyonlarını ve bağlılıklarını değişik tarzda uzaktan eğitim teknik, yöntem ve teknolojileri ile sanal ortam materyallerinin kullanılmasını arttırarak karşılıklı etkileşim ortamlarının meydana getirilmesi çözüm olarak düşünülebilir. Ne var ki, derste sunulan bu etkileşim ortamına rağmen geleneksel eğitimden farklı olan uzaktan eğitim yapısı ve yöntemleri nedeniyle ders görenlerin öğretmenle işbirliği yapma, etkileşimde bulunma, geri bildirimde bulunma, sosyal olarak destek alma gibi imkânları kısıtlanabilmektedir(Tuckman, 2007; akt; Kokoç, 2019). Uzaktan eğitim, “zaman ve mekânın” esnekliği açısından bilhassa büyük kolaylıklar sağlayan planlı ve programlı bir faaliyettir. “Mekân” açısından herhangi bir kısıtlama yoktur. Fakat “öğrenmenin hızı” bakımından esnekliği büyüktür. Bu programdan faydalanmak için öğrenenlerin, belli bir yaşta olmaları veya belli öğrenim programlarını almış olmaları gibi şartlar bulunmalıdır(Uşun, 2006, s.12; akt; Gürkan, 2017).

Belli bir yaşa gelmiş yetişkinlerde uzaktan eğitim öğretim daha verimli bir şekilde yapıldığı bir gerçektir. Ancak yaşı henüz küçük olan çocuklarda geleneksel eğitimle yüz yüze, sınıfta, diğer arkadaşlarıyla beraber öğretmenle birebir iletişim kurarak, onun gözünün içine bakarak ders görmek çok daha etkili olmaktadır.

Uzaktan eğitim sisteminde asıl katılımcılar eğitim gören öğrencilerdir. Böyle bir sistemde eğitim gören öğrenciler, geleneksel eğitim sistemine oranla çok daha fazla sorumluluk yüklenmektedirler. Uzaktan eğitim sisteminde öğrencilerin başarıyı yakalayabilmeleri için kendi kendilerini motive etmeleri ve denetlemeleri lazımdır. Uzaktan eğitim, geleneksel metotlarla yapılan eğitim sisteminin yerini alacak bir yöntem olarak değil; onun tamamlayan, destekleyen, geliştiren bir unsur olarak kabul edilmesi gerekmektedir (Yungul, 2018).

İsteklendirmeyi yükseltmek, uzaktan eğitimle yapılan derslerde başarıyı artırmanın en mühim alanlarından biridir. İsteklendirme sağlanmış bir öğrenci grubu arkadaşlarıyla katılacağı derslerde kendini okul ortamında ve sınıfta hissedecektir. Uzaktan eğitimle gerçekleştirilecek dersler, yine yüz yüze sınıf ortamında yapılan dersler gibi öğrenci merkezli olmalıdır. Dersi veren eğitimci uzaktan eğitim yaparken öğrencileri derse dâhil etmeli, bu oranı yüksek tutmalı, dersin verimliliği açısından çok önemli unsurları gerçekleştirmenin yollarını bulmalı ve uygulamalıdır. Öğrenci merkezli olmayan, katılımın yeterli düzeyde

gerçekleşmediği, öğrencilerin dinleme pozisyonunda oldukları bir uzaktan eğitimin istenen verimi sağlayamayacağı tahmin edilmektedir.

Uzaktan eğitim salgın döneminde kısıtlamaların da etkisiyle yoğun olarak kullanıldı. Salgından önce de eğitimde birçok kurumda kullanılıyordu; ancak öncesinde geleneksel eğitime destek olarak kullanılan uzaktan eğitim, karantina ve kısıtlama dönemlerinde asıl unsur olarak kullanılmaya başlanmıştır. Türkiye coğrafyası, konumu, yeryüzü şekilleri nedeniyle doğal afetlerin zaman zaman yaşandığı bir ülkedir. Biyolojik afet sayılan salgın da bütün dünyayı olduğu gibi ülkemizi de derinden etkilemiştir. Ne kadar süreceği, ne zaman biteceği henüz tahmin edilemeyen salgın sebebiyle ülkemizde yoğun olarak kullanılmaya başlayan uzaktan eğitimin alt yapısının, programlarının yöntem ve tekniklerinin politika yapıcılar tarafından etkili bir hale getirilmesi gerekmektedir. Bu afetler engellenemese de kurumlar ve bireyler eğitimin sağlıklı, kesintisiz işlemesi için alt yapı ile programlar yönünden bu tür doğal ya da doğal olmayan afetlere karşı tedbirli olmalıdır. AFAD 2019 yılını “Afetlere Hazırlık Yılı” olarak ilan etmiştir. Bir devletin yaşayabileceği en büyük afetlerden birisi de geleceği olan gençlerin yeterli eğitimi alamamasıdır. Bu nedenle uzaktan eğitim sistemi, bu afetlere hazırlık konusunun gündeminde olmalıdır.

Buraya kadar edinilen bilgilere ve düşüncelere göre uzaktan eğitim yöntem, teknik ve teknolojilerinin ortaokullarda görev yapan branş öğretmenleri tarafından benimsenip benimsenmeyeceği, bu yöntemle eğitim verecek olan öğretmenlerin etkin ve verimli ders işleyip işleyemeyeceği, uzaktan eğitim sisteminin yüz yüze eğitimin yerinin alıp almayacağı soruları yaptığımız bu çalışmanın problem durumunu ortaya koymaktadır.

1.5. Problem Cümlesi ve Alt Problemler

Salgın zamanı evde uzaktan eğitim veren ortaokul öğretmenlerinin uzaktan eğitim yöntem, teknik ve teknolojilerine yönelik düşünceleri nedir? Uzaktan eğitim teknolojilerine yetkinlikleri ve uzaktan eğitimin geleceği konusundaki düşünceleri nelerdir? Uzaktan eğitime karşı tutum düzeyleri nedir?

1.5. 1. Alt Problemler

P.1 Ortaokul öğretmenlerinin; uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine ilişkin düşüncelerini ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

P.2 Ortaokul öğretmenlerinin; uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine ilişkin düşünceler ile branş durumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

P.3 Ortaokul öğretmenlerinin; uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine ilişkin düşünceleri ile kıdem durumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

P.4 Ortaokul öğretmenlerinin; uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine ilişkin düşünceleri ile eğitim durumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

P.5 Ortaokul öğretmenlerinin; uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine ilişkin düşünceleri ile uzaktan eğitim hakkında bilgi sahibi olup olmama durumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.6. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın yapılma amacı, uzaktan yapılan eğitim yöntemini her yönüyle araştırmak, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarında çalışan ortaokul öğretmenlerinin salgından sonra sıkça yaptıkları uzaktan eğitime bakış açılarını öğrenmek, salgın hastalık süresince uzaktan eğitim yöntem ve tekniklerini kullanarak verdikleri derslerden elde ettikleri tecrübelerine dayanarak “uzaktan eğitim mi yüz yüze eğitim mi?” sorusuna verdikleri cevapları değerlendirmektedir. Ayrıca uzaktan eğitim yönteminin öneminin kazanmasından dolayı bu çalışmanın sonucunda uzaktan eğitim programları ile öğretmenlerin bireysel çalışma ortamlarındaki eksiklikleri belirlenerek, çalışmanın sonuçlarının gerek bu alanda eğitim veren kurumlar gerek ise eğitimciler için bir kaynak teşkil edeceği düşünülmektedir.

1.7. Araştırmanın Önemi

Eğitim, devletlerin gelişmesindeki en büyük paya sahiptir. İyi bir eğitim devletlerin en parlak dönemlerini yaşatmış, eğitimi ihmal edenler ise yok olmuş, tarih sahnesinden silinmişlerdir. Teknoloji zamanla gelişmiş, bilginin düzeyi ve kapasitesi artmış, toplumsal yapılar bu süreçte sürekli olarak farklılaşmıştır. Bütün bunlardan etkilenen eğitim, sürekli olarak öğrenmeyi en üst düzeye taşıyacak olan plan ve programlar, yöntemler üzerinde çalışılmış bundan sonra da çalışılacaktır. Her alanda olduğu gibi teknoloji ve bilim alanındaki sürekli olarak gerçekleşen gelişmeler ve buluşlar eğitim alanını her yönden etkilemiştir. Bu etkiler her defasında önceki yöntem ve tekniklere üstünlük sağlayarak yeni kavram, yöntem ve tekniklerin ortaya çıkmasını sağlamıştır (Kılınç, 2015).

İnsan yaşamı ve yaşam şartları, teknoloji ve bilimdeki sürekli devam eden gelişim ve değişime paralel olarak değişim göstermektedir. Son iki yıldır hayatımıza giren salgın hastalık, bize şunu göstermiştir: Uzaktan eğitim yöntem ve teknikleri, geleneksel eğitim metotlarının paralelinde vazgeçilmez bir eğitim sistemi olarak gelişip yaygınlaşmaktadır.

Dünyadaki nüfus artışıyla birlikte eğitim çağının içinde olan veya bu çağı aşmış ve eğitilmesi gereken insan nüfusu hızla artmaktadır. Teknolojinin hızla gelişmesi buna bağlı

olarak endüstrileri de değiştirmiş ve geliştirmiştir. Bu endüstri kurumları daha fazla eğitim görmüş elemana ihtiyaç duyarak eğitim kurumlarına taleplerini iletmektedirler. Fakat tüm bu istek ve ihtiyaçlara karşılık birçok ülkede genel bütçeden eğitime ayrılan pay ya aynı seviyede kalmakta ya da bu oran düşmektedir. Durum böyle olunca eğitimde kişi başına düşen harcamalar artmakta ve verimi düşmektedir. Bu sıkıntıların ve sınırlamaların etkisini en aza indiren ve bu ihtiyaçlara yeterli düzeyde cevap verebilen sistem ise “Uzaktan Eğitim Sistemidir”(Algan, 1996; akt; Yadigar, 2010).

İnternet kaynaklı uzaktan eğitimi içerikle, yazılımlar ve eğitimlerin sonunda yapılan ölçme değerlendirme üç ana başlıkta inceleyebiliriz. İçerik, alanı verilecek eğitimin amaçlarından ve bu amaçla düzenlenmiş eğitim sitesinin güncel bilgilerle devam ettirilmesine kadar tüm bu süreci kapsarken, yazılımlar, eğitim içeriklerinin internet ortamında görevini tam olarak yapabilmesi için gereken programları, eğitimler sonucunda yapılacak ölçme değerlendirme ise işlenen derslerin amacına ulaşıp ulaşmadığının kontrol edilmesini sağlayan hususların tümünü kapsamaktadır (Aksoy, 2018).

Her iki tarafın da farklı yerlerde olduğu, kişinin kendi öğrenme sorumluluğunu üstlendiği “uzaktan eğitim”, günümüzde insanların öğrenim gereksinimlerini gidermede birden fazla seçenek şansı veren bir bilişim sistemidir. Uzaktan eğitim çeşitli engelleri sebebiyle eğitim görememiş veya yarıda bırakmış olanlara tekrarda eğitim öğrenim görebilme şansı vermesi, eğitim öğrenim için uzaklığa çözüm olması, zaman ve ekonomik fayda yaratması, kısıtlılara fırsat eşitliği sağlaması, öğrencilerin bireysel gelişimini desteklemesi, uzaktan eğitime olan talebi artırmış ve gelişimine katkı sağlamıştır. (Kaya ve Önder, 2002; akt; Ülkü, 2018)

Sonuç olarak bu araştırma uzaktan eğitim kavramına ışık tutacak, uzaktan eğitim yönteminin ortaokul öğretmenlerince kabul edilip edilmeyeceği, uzaktan eğitim yöntemini kullanarak verdikleri derslerin verimli olup olamayacağı, klasik yüz yüze eğitime alternatif olarak düşünölen çevrimiçi eğitimin bunu başarıp başaramayacağı konularının anlaşılmasına destek verecektir.

1.8. Sayıtlar

- Araştırma örnekleminin evreni yeterli bir şekilde yansıttığı,
- Araştırmaya katılanların anketteki soruları ön yargısız ve samimi bir şekilde yanıtladıkları kabul edilmiştir.

1.9. Sınırlılıklar

Araştırma sonucunda elde edilecek bulgular;

- Araştırmanın konusu bakımından, Ortaokul öğretmenlerinin uzaktan eğitime karşı tutumları ile sınırlıdır.
- Araştırmanın zamanı bakımından, 2020-2021 öğretim dönemi ile sınırlıdır.
- Örneklem bakımından, Denizli Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde görev yapan ortaokul öğretmenleri ile sınırlıdır

1.10.Tanımlar

Uzaktan Eğitim: Birbirinden farklı yerlerde bulunan öğretmen, öğrenci ve derste kullanılacak gereçlerin iletişim teknolojisi yardımıyla bir araya getirilip kullanıldığı kurumsal veya resmi eğitimleri kapsayan faaliyetlerdir.

Sanal sınıf: Çerçevesi belirlenmiş içeriklerin internet ağı üzerinden öğrenme gerçekleştirmek amacıyla oluşan grup.

Geleneksel (Yüz Yüze) Eğitim: Aynı mekân ve zamanda yapılan formal eğitimidir.

e-öğrenme: E-öğrenme, zaman, mekan ve öğrenme konusunda tercih hakkını kullanma fikrinden hareketle öğrenme literatürüne yenilik getirmiştir. Öğrenci ve öğretmenin aynı ortamda bulunmadan bilgisayar ve iletişim teknolojilerini kullanarak ders işlemlerini sağlayan bir eğitim yöntemidir.

m-öğrenme: Taşınabilir iletişim cihazlarıyla (PDA-PersonalDigitalAssistant) gibi taşınabilir cihazlarda kullanılan teknolojiler kullanılarak yapılan öğrenmeyi ifade eder.

Web Tabanlı Uzaktan Eğitim: Eğitim içerikli siteler vasıtasıyla uzaktan eğitimi desteklemek amacıyla dizayn edilmiş kişisel sayfalara ve bu sayfaların oluşturduğu eyleme “Web Tabanlı Eğitim (WTE)” denir.

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bir uzaktan eğitim düzeninin en önemli unsurundan biri eğitim öğretimi verendir. Uzaktan eğitimle yüz yüze eğitimin en önemli benzerliği ve bu iki sistemi birbirine en yakın kılan durum bu olmaktadır. Uzaktan eğitimle ders veren öğretici, eş zamanlı iletişim tekniğiyle ya da uzaktan eğitim teknolojileriyle oluşturulmuş sınıflarda eğitim veriyor, teknikle ders verip ve bu durumu yönetiyordur. Bundan dolayı ders verenlerin nitelikleri, uzaktan eğitim yöntem, teknoloji ve tekniklerini kullanma becerileri, uzaktan eğitim ve öğretime bakışları, güvenleri çok önemlidir. Eğitimi verenlerin bu eğitim yöntem ve tekniklerine olan inançları ve güvenleri, önemli olduğu özellikle vurgulanmaktadır. Nitekim eğitime ait inanma, yöntem ve tekniklerine inanma, teknolojiye inanma birbirlerini karşılıklı olarak etkilemektedirler ve öğretime yönelik yöntemleri direkt olarak etkileme kuvvetine sahip olmaktadırlar (Pajares, 1992). Başka bir deyişle inanma ve uygulama arasında doğru ilişki bulunmaktadır.

Kagan (1992) araştırmasında bu durumu eğitim verenlerin teknolojiyi kullanmaya yönelik meyilleri şu şekilde dile getirmektedir: Dersi işleyenler tecrübe ve gözlemlerin tersine verimli öğrenme ortaya çıkarmak için eğitim teknolojilerini derste kullanma hususunda peşin hükümlüdürler. Eğitim verenlerin daha önceden yaşamış oldukları eğitim hayatları, idrak durumları, tecrübeleri ve inançları ortaya çıkan bu ortama ilişkin bakışlarını etkilemektedir. Bundan dolayı eğitim veren öğretmenler ilk defa karşılaştıkları bu yöntem ile karşı karşıya kaldıklarında, bu teknolojileri genellikle kazandıkları tecrübeleriyle ve inançlarıyla aynı doğrultuda hayata geçirmek düşüncesindedirler.

Ülkemizde cumhuriyet yıllarından 1960'lara kadar uzaktan eğitim bir kavram olarak tartışılmıştır. Orta eğitim kademelerinde uzaktan eğitim verme 1970'li yıllardan sonra bazı farklı girişimlerle verilmeye başlanmış, bu şekilde bazı deneyimler kazanılmış ve az da olsa gelişmeler kaydedilmiştir.80' li yıllardan sonra uzaktan eğitim uygulamaları Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nin de kurulmasıyla yükseköğretimde de uygulanmaya başlanmıştır. Takip eden yıllarda uzaktan eğitim ilk, orta ve yükseköğretim seviyesinde gelişmiş ve çok sayıda öğrenci gruplarını bünyesinde bulunduran bir yapı haline gelmiştir. Bu yıllarda elde edilen başarılarla uzaktan eğitim büyük ilgi ve kabul görmüştür. 1990'lı yılların sonundan 2000'li yılların başından itibaren bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) alanında yaşanan gelişmelerle uzaktan eğitim ile takdim edilen eğitim fırsatları artmış ve uzaktan eğitim milyonları bulan öğrenci sayısıyla ülkemizde eğitimde sıkça kullanılan sistemin bir

parçası olmuştur. Günümüzde dünyayı kasıp kavuran Covid-19 virüsüyle bir zorunluluk haline gelen uzaktan eğitim, bu dönemde mecburi ve hızlı bir gelişim göstermiştir.

(Kaban&Ekim, 2013) e göre “uzaktan eğitimin internetle bütünleşmesinin ardından insanlar her yerde ve her zaman öğrenme fırsatı bulabilmektedirler. Öğrenciler ders içeriklerine kolay bir şekilde erişebilmekte ve bu içerikleri istedikleri gibi kullanabilmektedirler. Ancak çoğu uzaktan eğitim ortamları ve ders içerikleri bireysel olarak geliştirilmekte ve tasarlanmaktadır.”

Etkileşim diğer bütün öğrenmelerde olduğu gibi uzaktan eğitimde de önemli bir konumdadır. Öğrencilerin başarıları ve motivasyonları etkileşim arttıkça aynı oranda artmaktadır. Etkileşimle ortaya çıkan bu durum, öğrencilerin öğrenme için olumlu duygular içine girmesini sağlamaktadırlar. Uzaktan yapılan eğitim öğretimde birbirinden farklı etkileşim çeşitleri yer almaktadır. (Kokoç, 2019) un ifadesine göre “Uzaktan eğitimdeki etkileşim türleri şunlardır;

- Öğrenci-Öğretmen Etkileşimi (Sorgulama Stratejileri)
- Öğrenci-İçerik Etkileşimi (Örnek vakalar ve grup tartışması)
- Öğrenci-Öğrenci Etkileşimi (Rol Oynama ve Tartışma)
- Öğrenci-Teknoloji Etkileşimi (Eşzamanlı ve Ayrı Zamanlı Etkileşim)

Uzaktan eğitim derslerinde öğrenciler, ders içeriklerine ulaşmada kolaylık sağlayacağı ve dersi alan diğer öğrencilerle, dersin öğretmeniyle etkileşimini sağlayabileceği teknolojiye gereksinim duymaktadır. Günümüz teknolojisi donanım ve yazılımların uyum çalışmasını mümkün kılmaktadır. Bu sebepten dolayı geliştirilecek sistemler tüm cihazlar (mobil, tablet, pc, vb.) için uyumlu olmalıdır.” (Kokoç, 2019)

(İlhan, 2019) un ifadesine göre Uzaktan eğitim teknolojileriyle yapılan eğitim basit bir açıklamayla şöyle yapılmaktadır: Uzaktan eğitimle yapılan gerçek zamanlı derste sınıfı öğretmen yönetmektedir. Canlı derse katılan öğrenciler, kişisel ya da grup olarak iletişim kurulabilir. Dersin düzenini bozan öğrenciler sistem dışında bırakılabilir. Teknolojinin imkanlarıyla ses ve kamera kullanılarak yüz yüze eğitimde olduğu gibi klasik sınıf ortamı kurularak motivasyon sağlanabilir. Ekran paylaşımı sayesinde değişik dokümanlarla eğitim desteklenir. Taşınabilir iletişim araçları sayesinde mekâna bağlı kalmaksızın eğitimler yapılabilir. Ders sonunda oluşturulmuş sınav veya test araçlarıyla ölçüm yapılabilir. İşlenen konuların kayıt edilebilme şansı ve sisteme yükleyebilme olanağı sayesinde derse katılmayan ya da dersi tekrar etmek isteyenler bu imkânı kullanabilir.

(Yeşilfidan, 2019) Uzaktan eğitimin bireylere sunduğu olanakları “Canlı ders yazılımı sayesinde, mekândan bağımsız olarak öğrenci ve eğitmeni bir araya getirip, eş zamanlı olarak

etkileşimli derslerin yapılması sağlanmaktadır. Canlı ders yazılımları güncel teknolojilerinde gelişmesi ile daha hızlı, etkileşimli ve dinamik olarak tasarlanmış yapılar oluşturulmuş, uzaktan eğitim canlı ders ortamları daha zengin hale gelmiştir. Canlı ders yazılımları, genellikle ses, görüntü, ekran paylaşımı ve dosya paylaşım özellikleri ile birlikte mesajlaşma, karşılıklı sesli ve görüntülü görüşme ayrıca ortak paylaşım alanları sayesinde dersin daha etkileşimli geçmesine olanak vermektedir.” Şeklinde ifade etmiştir.

Uzaktan eğitim, eğitimde fırsat eşitliği hususunda bu sorunun etkilerini azaltmada yadsınamaz bir öneme sahiptir. İnternet kullanımı ülkemizin hemen her köşesinde insanların kullanımına uygun hale getirilmiştir. Uzaktan eğitime uyumlu hale getirilmiş teknolojiler ve yazılımlarla internet kullanımının sağlandığı yerlerdeki öğrencilerin hizmetine, verimliliği artırılmış yayınlar ile bu yöntem ve tekniklerin kullanıldığı uygulamalar sunulabilir.

Dünya her an gelişim ve değişim göstermekte ve her alanda çeşitlenmektedir. Günümüz dünyasında eğitim sistemleri öğrenim görmek isteyen bireylere çeşitli olanaklar sunmaktadır. Bu bireylerin tüm bu olanaklara herhangi bir sınırlama olmadan ulaşmaları gerekmektedir(Yadigâr, 2010).

Uzaktan eğitimin boyunca gelişimini sürdürmüştür. Bunda yazılı kaynakların kolay basımı, çoğaltma maliyetlerinin ucuz olması, dağıtımın kolay yapılması ve istenildiğinde erişilebilir olması uzaktan eğitimin yöntem ve tekniklerinin gelişim aşamasında payı büyüktür. Günümüzde uzaktan eğitim, geleneksel eğitime destek olarak kullanıldığı gibi kendi başına genel bir eğitim sistemi olarak da karşımıza çıkmaktadır. Bilişim sistemlerinin uzaktan eğitime büyük olanaklar sağlaması, internet sayesinde hemen her bilgiye ucuz, anında ve rahatça ulaşılır olması, birden çok ortam teknik ve teknolojilerinden faydalanılması yönleri ile bu teknolojiyi kullananların çoğalmasını sağlamıştır.(Kılınç, 2015)Günümüzde, özellikle yükseköğretim yapan kurumların uzaktan eğitim yöntem ve tekniklerini kullanarak hizmet verdikleri ön lisans, lisans ve lisansüstü programları dâhilinde yapılan eğitimlerin arttığı gözlemlenmektedir. Yurdumuzda eğitim veren birçok yükseköğretim kurumu bilgi ve iletişim teknolojilerindeki son yıllardaki değişim ve gelişmelere uyum sağlayabilmek adına bu doğrultuda eğitim öğretim programları hayata geçirmektedirler(Bilgiç, Doğan ve Seferoğlu, 2011; akt; Bulutlu, 2018).

İnternetin hayatımıza girip yaygınlaşmasıyla ve eğitim sistemlerinde kullanılmasıyla, öğrenci, öğretmen ve eğitim araç gereçlerinin uyumlu bir etkileşimiyle; uzaktan eğitimde arzu edilen kaliteyi gerçekleştirmek sağlanabilmiştir. Günümüzde birçok insan ve kurum tarafından aktif olarak kullanılan geliştirilmiş uzaktan eğitim programları, internetin geniş bir ölçüde kullanılması, ucuz olması ve kullanım ağ alanının genişlemesi ile İnternet temelli

uzaktan eğitim tercih edilmiş ve bu şekilde internet uzaktan eğitim için verimli ve uygun bir eğitim ortamı olarak kabul görmüştür. Bir dönem mektup, radyo, televizyon gibi kaynaklar da uzaktan eğitimin gelişim sürecinde kullanılmış, bunlarla yapılan eğitim şekli ve tekniklerinin eleştirilebildiği eğitim öğretim programları oluşturulmuştur. Türkiye’de eğitim öğretim alanında faaliyet gösteren yükseköğretim kurumlarından olan Anadolu Üniversitesinin; bünyesinde bulunan fakültelerin değişik bölümlerinde yürüttüğü Açık Öğretim Programları ve Açık Lise eğitim öğretim yöntemleri uzaktan eğitim uygulamalarına güzel birer örnektir(Kılınç, 2015).

2.1. Yüz yüze Eğitimle Uzaktan Eğitim Programları Arasındaki Farklar

Uzaktan eğitim, geleneksel olmayan eğitim, zaman ve mekândan bağımsız iletişim, okul ortamı haricinde eğitim ve buna benzer tanımlamalar denilmiş ve dilimize yansımıştır. Yüz yüze eğitimle Uzaktan eğitimi ayıran farklar şunlardır;

- Eğitim ve öğretim boyunca öğretmen ve öğrenci farklı mekânlardadır.
- Kurumların eğitim programlarının farklılıkları,
- Öğrenci ve öğretmen ile ders içeriklerini buluşturan sanal ortam,
- Öğrenci ve öğretmen arasında karşılıklı iletişimin gerçekleşmesi,
- Mekân ve zamandan bağımsız olarak sağlanması,
- Öğrencinin bireysel isteği ve başarısının artmasının yine kendi tercihine bağlı olması,
- Sürenin esnek olması,
- Öğrencilerin bu eğitimleri aynı anda ya da daha sonra kayıttan alabilmeleri,
- İstenilen anda ulaşılır olması(Gürkan, 2017).

Bu çalışmada, uzaktan eğitim kavramının açıklaması yapılmış, Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerindeki ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine ait tutumları irdelenmiş, onların bakış açısıyla yüz yüze eğitimle uzaktan eğitimin özelliklerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Uzaktan eğitimin geçmişten bu yana gelişimi incelenerek, uzaktan eğitim uygulamalarının kullanıldığı diğer ülkelerdeki ve Türkiye’deki uygulamalarının günümüzdeki durumuna yer verilmiştir.

2.2. İlgili Çalışmalar

Teknoloji alanındaki değişimler ve modern dünyadaki yönelimler, ülkeler ve insanlar arasındaki engelleri ve sınırları kaldırarak sanal ortamda bir dönem başlatması, gelecek yıllarda “uzaktan eğitim” veren kurum ve kuruluşların daha da fazla olacaklarının habercisi olmaktadır. Bu doğrultuda, ülkemizde de özellikle internet ortamında uzaktan eğitim

etkinliklerinin başlatılıp, yaygınlaştırılması konusu önem kazanmıştır. Üniversiteler bu alanda ilk çalışmaları başlatan ve bu süreci ilerleten kurumlar olmuştur. Çalışmamızın bu bölümünde sırasıyla, ülkemizde ve yurt dışında yapılan çalışmalara kısaca yer verilmiştir.

Ergüney, (2015) “Türkiye’de Uzaktan Eğitimin Geleceği ve E-Üniversite” adlı bildirisinde, Sakarya Üniversitesi örneği temel alınarak, uzaktan eğitim ve özellikle e-öğrenmenin yaşanılan durumunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Tarama modelindeki çalışmanın bulguları şunlardır:

- E-öğrenim sayesinde, eğitimdeki bina, derslik, eğitmen, malzeme, maddi kaynak kapasitesi çok yüksek oranda artırılabilir.
- Hemen bütün sektörlerde ara eleman ihtiyacını gidermek için e-öğrenimden faydalanılabilir.
- E-öğrenimle, gelişmiş ekonomilere sahip ülkelerle ile ülkemiz arasındaki eğitim açığı kısa zamanda telafi edilebilir.
- Düşük imkânlarla ve sınırlı internet ve ağ alt yapısı ile gerçekleştirilen yetersiz yöntem ve tekniklerle yürütülen uzaktan eğitim, uydu ve geniş bant teknolojileri ile uygun hale geldiğinde, uyumlu eğitim gerçek anlamda uygulanabilir ve böylelikle iletişim ve etkileşim sorunlarının ortadan kalkarak, örgün öğretimden çok daha kaliteli ve zengin bir eğitim ortamı sağlanabilir.

2019 yılında yaptıkları araştırmada, Çelen, Çelik ve Seferoğlu, çalışmaya katılan öğretmenlerin geleneksel eğitimden farklı olan uzaktan eğitime yaklaşımlarını değerlendirmeye çalışmışlardır. Bu çalışmaya 95 öğretmen katılmış, araştırmacıların üzerinde çalışarak geliştirdikleri kişisel bilgi formu ve öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik görüşlerini tespit edebilmek için, Kışla (2005) in geliştirip hazırladığı beşli likert tipinde 35 maddeden meydana gelen ölçek tercih edilmiştir. Kullanılan ölçekten hareketle tespit edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğu (%73) uzaktan eğitimle ders işlemek istediklerini dile getirmişlerdir. Katılımcıların (%59) u uzaktan eğitimle verilen derslerin öğrenme seviyesini geliştirdiğini dile getirmiş, ölçeği dolduran öğretmenlerin (%60) ı ise uzaktan eğitimle birçok dersin verilemeyeceğini düşünmüşlerdir. Bu iki konudaki oranların benzerlik gösterdiği kanaatine varılmıştır. Uzaktan eğitimin öğrenmeyi daha kolaylaştırdığı ve eğitim kalitesini yükselttiğini ifade eden bazı öğretmenlerin yanında, araştırmaya katılan bazı öğretmenler de uzaktan verilen eğitimlerin öğrenenleri tembelleğe ettiğini dile getirmişlerdir. Yine araştırmaya katılan öğretmenlerin yarısı uzaktan yapılan

eğitimde içerik açısından kaliteli materyallerin kullanıldığını belirtmiş; bir kısmı da eğitimde kullanılan bu araçların yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. Geleneksel eğitime oranla henüz gelişme aşamasında olan uzaktan eğitim programlarıyla verilen eğitimlerin tamamlanmasıyla hak edilen sertifikaların geçerliliği hususuna yönelik ifade edilen görüşlerin incelenmesi sonucu; araştırmaya katılan öğretmenlerin yarısına yakını tarafından geçerli bir sertifika olacağına inanmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmaya katılanların çoğunluğu uzaktan eğitim sonucunda hak edilen mezuniyetlerin iş hayatında yeterli olmayacağını söylemişlerdir. Bu doğrultuda çoğu katılımcı Türkiye’ de uygulanan açık öğretim programlarının bu alanda yeterli olamayacağını dile getirmişlerdir. Araştırma sonucunda toplanan bulgulara göre uzaktan eğitimle kaliteli bir eğitim yapılabilmesi için yöntem ve tekniklerinin çok iyi tasarlanması gerektiğine ve yüksek kalitede araçların bu işe dâhil edilmesi gerekliliğine dikkat çekmişlerdir.

Video konferansla yapılan uzaktan eğitime yönelik öğrenci tutumlarını ve düşüncelerini tespit etmeyi amaçlayan (Birişçi, 2013) bu kapsamda uygulamalar yapmıştır. Yaptığı araştırmanın çalışma grubuna Artvin şehrindeki Çoruh Üniversitesinin Sosyoloji bölümünde okuyan 41 öğrenci dâhil olmuştur. Bu çalışma, Sakarya Üniversitesi ve Artvin Çoruh Üniversitesi arasındaki işbirliği ile yüksek Öğretim Kurumunun “ Üniversiteler Arası Öğreneme Kaynakları Paylaşım Projesi” kapsamında meydana getirilen bir uygulama dâhilinde hayata geçirilmiştir. Uzaktan eğitime bakışları görüşme formuyla, uzaktan eğitime tutumları ise 5’li Likert şeklinde 35 maddeden oluşan UEYT ölçeği kullanılarak belirlenmiştir. Ölçek sonucunda elde edilen puanlar neticesinde araştırmaya katılan öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin tutumlarının kararsız (ort=2.658) seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yine bu çalışmada uzaktan eğitime yönelik tutumun cinsiyet kavramına göre farklılığı olup olmadığına dair istatistikler incelendiğinde erkek öğrencilerin puanlarının ortalaması kız öğrencilerin oranına nispetle daha yüksek olduğu görülmüş; fakat bu durumun istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. Video konferans tekniğiyle yapılan uzaktan eğitime yönelik görüşlerine başvuru öğrencilerin ifadeleri incelenerek iki konu altında toplanmıştır. Verilen yanıtlardan olumlu özellikler taşıyanlar incelendiğinde 5 öğrenci, kendi alanıyla alakalı farklı akademisyenlerle tanışmış olduğunu dile getirmiş, 4 öğrenci, video konferansla yapılan eğitimde derse olan ilgisinin arttığını, 4 öğrenci ise geleneksel eğitimden farklı bir yöntemle ders görmenin faydalı olduğunu söylemiştir. Diğer bir taraftan olumsuz ifadeler değerlendirildiğinde, düşüncelerini ifade eden öğrencilerin yarısına yakını (20 kişi) eğitimci ile yüz yüze iletişim gerçekleşmediğinden yeterli etkileşimin olmadığını, 12 öğrenci teknik açıdan sıkıntılar yaşadıklarını, 10 öğrenci

teknik sorunla olduğunu ve yüz yüze eğitim olmadığından derse uyum sağlayamadıklarını ve 4 öğrenci de alt yapı ve teknik sorunlardan kaynaklanan problemler neticesinde dikkatlerinin kolay dağıldığını dile getirmişlerdir.

Türkiye’ de bulunan yükseköğretim kurumlarındaki eğitimin durumunu inceleyen (Bilgiç, Seferoğlu ve Doğan, 2011) bu araştırmaya katılan 21 akademisyene, yapıları uzaktan eğitime yönelik gereksinimleri, yaşadıkları problemler ve bunlara yönelik çözüm önerileri soruları yöneltilmiştir. Araştırmanın amacına uygun olarak veri toplamak için araştırmacıların hazırladıkları açık uçlu ve yarı yapılandırılmış 36 sorudan oluşan bir anket katılımcılara yöneltilmiştir. Anket yoluyla elde edilen veriler amaç doğrultusunda betimsel istatistik teknikleri kullanılarak analiz edilmiş, anketteki açık uçlu sorular da içerik analizi tekniğiyle yorumlanmıştır. 8 akademisyen, çevrimiçi ortamda içeriklerle ilgili, uzaktan eğitime dair pedagojik destek ve eğitimlere; 7 akademisyen, görsel materyal ve tasarımlara; 5 akademisyen, çevrimiçi yapılan eğitim ortamında içeriklerin sunumuna; 4 akademisyen, içerik geliştirmeye, 3 akademisyen, ÖYS yönetim sistemi desteklerine; öğretim tasarımların 2 akademisyen ve temel bilgisayar kullanım becerilerine 1 akademisyen gereksinim duyduklarını ifade etmişlerdir. Çevrimiçi ortamlarda işlenen ders sürecinde karşılanan gereksinimlere ise bu sistem hakkında eğitime ihtiyacı olduklarını belirtenler çalışmaya katılan öğretim elemanlarını yarısını kapsamaktadır. Ayrıca yazılım ve donanıma yönelik destekler, temel bilgisayar ve internet kullanımı becerileri, gerekli içeriklerin hazırlanması, bileşenlerle ilgili eğitimler hususlarını da ihtiyaç olarak ifade edilmiştir. Uzaktan eğitimde en çok karşılaştıkları problemlere verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde de akademisyenlerin zamana yönelik sıkıntıları, konu hakkındaki eksiklikleri, uzaktan eğitim teknolojileri hususunda yeterli bilgi ve donanıma sahip olmayışları en fazla ifade edilen problemler olmuşlardır. Bu çalışmaya katılan öğretim görevlilerine göre çevrimiçi yapılan eğitimlerde başarıyı etkileyen konuların başında eğitim veren akademisyenlerin pedagojik bilgileri (17 kişi) eğitim teknolojilerine yönelik yeterlilikleri (16 kişi) gelmektedir. Bu sayıları çevrimiçi eğitimlerle ilgili teknolojilerdeki gelişmeler (15 kişi) çalışılan kurumlardaki yöneticilerin desteği (14 kişi) maddi olarak verilen desteğin (10 kişi) takip ettiği kanaatine varılmıştır. Yine yapılan bu çalışmada elde edilen bulgulara göre çevrimiçi ortamlarda yapılan eğitimlerde akademisyenlerin en fazla teknik sorunlarla (12 kişi) karşı karşıya kaldıkları tespit edilmiş, 11 kişi içerik hazırlamada 8 kişi sistemle ilgili problemlerde, 4 kişi eğitimi alan öğrencilerin değerlendirilmesinde sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca katılımcılardan uzaktan eğitim merkezinde görev yapanların görev dağılımlarına yönelik fikirleri de sorulmuştur. Alınan yanıtlara göre içerik ve yazılım geliştirme konularında, teknik destek, uzaktan eğitim

yöntem ve tekniklerine yönelik eğitimciler ve projeleri yönetenlerden oluşan uzman bir ekibe gereksinimleri olduklarını ifade etmişlerdir.

Araştırmalarında uzaktan eğitimde çevrimiçi ortamlarda eğitim veren öğretmenlerin iletişim ve etkileşime yönelik düşüncelerini belirlemeye çalışan Yılmaz ve Aktuğ (2011), karar verdikleri bu hedefe yönelik Uşak Üniversitesi Uzaktan Eğitim Meslek Yüksek Okulunda görevli 5 akademisyenle görüşme gerçekleştirmişlerdir. Yarı yapılandırılmış sekiz sorudan ibaret görüşme formu tercih etmişlerdir. Beş tema etrafında toplanan veriler içerik analiz tekniği kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırmaya dâhil olan akademisyenler hem yüz yüze hem de uzaktan eğitim verdiklerinden ekseriyetle karşılaştırmalı bir şekilde değerlendirmede bulunmuşlardır. Sanal sınıflarda yapılan eğitimlerin yüz yüze eğitim kadar etili olabileceğini ifade eden bazı öğretim elemanlarının yanında, bazıları da uzaktan eğitimle yapılan derslerde genellikle iletişimin tek yönlü olduğunu, verilen eğitimlerin sonucunda yapılacak ölçme değerlendirmelerin yeterince güvenilir olamayacağını ve uzaktan eğitimle yapılacak derslerden önce yeterince ön hazırlık yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Verimli etkileşim ve iletişimin uzaktan eğitimde sağlanabilmesi için internet ve temel bilgisayar yeterliliklerine sahip olunmasını, sistemin sağlıklı bir şekilde ilerlemesini sağlamak için yeterli teknik bilgi ve birikime sahip olunması gerektiğini ifade etmişlerdir. Öğretim elemanları bundan başka bu süreçte eğitim verirken genellikle sunuş tekniğini kullandıklarını, çevrimiçi sınıf ortamlarının öğrencilere kazandırmak istedikleri bilişsel kazanımları onlara vermeye yeterli seviyede imkân tanımadığını dile getirmişlerdir. Eğitim esnasında sohbet araçlarını kullanma konusunda bazı akademisyenler kullandıklarını ifade etmiş, bazıları ise bu tür araçların öğrencilerin dikkatlerini dağıttığını düşündükleri için kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin sohbet aracını ders esnasında da kullandıklarını ifade eden bazı öğretim elemanları çevrimiçi sınıfların geleneksel sınıflara göre daha rahat bir ortam olduğunu belirtmişlerdir. Uzaktan eğitim esnasında etkileşimin üst düzeyde olduğunu düşünen bazı öğretim görevlilerinin yanı sıra bazıları ise derse katılan öğrenci sayısının yetersizliğinden, eğitim verenlerin uzaktan eğitim teknolojilerini, yöntem ve tekniklerini yeterince bilmemesinden ve dersi gerektiği gibi idare edememesinden kaynaklanan sorunların olduğunu ifade etmişlerdir. Sorulan sorular ve verilen cevaplar doğrultusunda öğretim görevlileri, uzaktan eğitim yönteminin taraflarının bilgisayar teknolojilerini kullanma yeterliliklerini, temel internet gereksinimlerin kazanarak eğitimde kullanmalarını sağlamak için gerekli eğitimlerin verilmesi önerisinde bulunmuşlardır. Süreç devam ederken de belirli aralıklarla eğitimlerin devam etmesi gerekliliğini vurgulamışlardır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

Araştırmamızın bu bölümünde, araştırma grubu, araştırma modeli, veri toplama araçları, veri toplama araçlarının geliştirme çalışmaları, veri toplama süreci, verilerin analizi ve araştırmanın geçerliği ile ilgili bilgilere yer verilmektedir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmanın amacı, uzaktan eğitim yöntemini kullanarak eğitim veren ortaokul öğretmenlerinin salgın hastalık nedeniyle yaptıkları uzaktan eğitime yönelik bakış açılarını öğrenmek, salgın hastalık zamanlarında verdikleri uzaktan eğitim deneyimlerine göre “uzaktan eğitim mi yüz yüze eğitim mi?” sorusuna verdikleri cevapları değerlendirmektir. Araştırma, nicel araştırma yöntemleri desenlenmiştir.

3.2. Evren Ve Örneklem

Araştırmanın evreni, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ortaokullarda görev yapan branş öğretmenleridir. Örneklemi ise Denizli Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerindeki ortaokullarda görev yapan branş öğretmenleridir.

3.3. Verilerin Toplanması

Öğretmenlerin uzaktan eğitime bakış açılarını değerlendirecek, uzaktan eğitimin verimliliği hakkındaki düşüncelerini ölçecek, uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitimin karşılaştırmasını yapabilecek bir anket formu ile veriler toplanacaktır.

3.4. Anketin Uygulanması

Anketin uygulanması için hazırlayan araştırmacıdan e-mail yoluyla görüşüldükten sonra İl Mili Eğitim Müdürlüğünden gerekli izin onayı alınmıştır.

Anket, 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Denizli ili merkezinde bulunan devlet okullarında çalışan 263 öğretmene pandemi dolayısıyla dijital ortamda gönderilip doldurmaları istenmiştir.

3.5. Anketin Puanlanması

5’li Likert şeklinde hazırlanan ölçekteki olumsuz maddeler “Hiç Katılmıyorum” seçeneğinden “Kesinlikle Katılıyorum” olumlu seçeneğine doğru 1,2,3,4,5 şeklinde puanlanmıştır.

3.6. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Katılımcıların, anket formundaki sorulara verdiği yanıtlar, nicel araştırma tekniklerine uygun biçimde çözümlenmiştir. Araştırma sonucu elde edilen veriler, bilgisayar ortamında SPSS 20.0 programıyla analiz edilmiştir.

- Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde çalışan ortaokul öğretmenlerinin uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine yönelik tutumlarını tespit etmek için aritmetik ortalamaları alınmış ve standart sapma hesaplamaları yapılarak tablo haline getirilmiştir.
- Yine aynı öğretmenlerin uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine yönelik tutumlarını; mesleki kıdem ve cinsiyet açısından, öğrenim durumu açısından, branşları ve uzaktan eğitim teknolojilerine karşı bilgi sahibi olup olmama durumlarına göre farklılaşma yönlerini tespit etmek amacıyla istatistik ölçme araçlarından t-testi ve varyans analizi kullanılarak hesaplamalar yapılmıştır.

3.7. Süre Ve Olanaklar

3.7.1. Süre

Araştırma, Şubat 2021 tarihinde başlayacak ve Haziran 2021 tarihinde sona erecektir. Diğer bir deyişle beş ayda tamamlanacaktır.

3.7.2. Olanaklar

Araştırma için gereksinim duyulan fiziksel ve ekonomik kaynaklar, araştırmacı Levent ARSLAN tarafından sağlanacaktır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde anket çalışmasına katılan öğretmenlere ait demografik bilgilere değinilmiştir. Araştırma problemine yönelik Denizli merkez ilçelerindeki ortaokullarda çalışan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik düşünceleri hakkında toplanan veriler ile bu verilere ilişkin çözümler sonucunda ulaşılan bulgu ve yorumlamalara yer verilmiştir.

4.1. Çalışmalara Katılan Öğretmenlere Ait Bulgular

4.1.1. Çalışmalara Katılan Branş Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

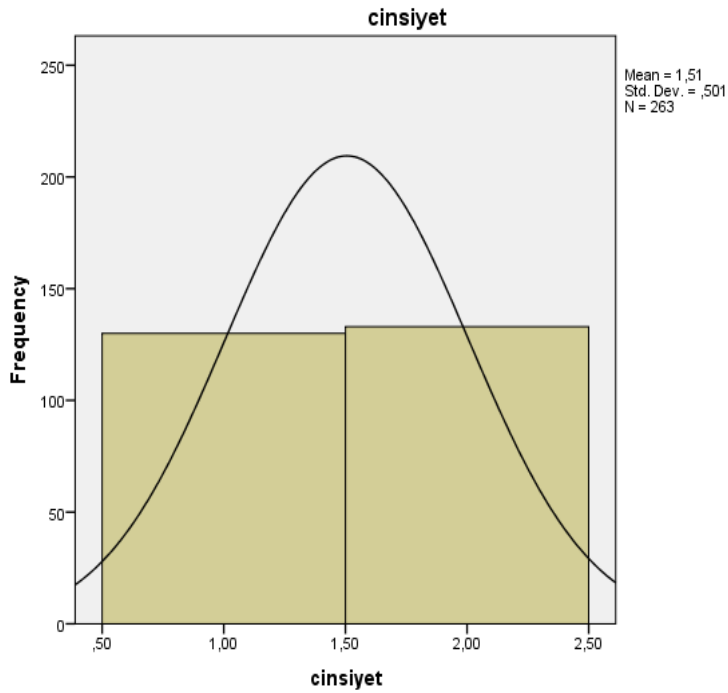
Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı Tablo 4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

	Cinsiyet	%	f
Erkek	130	49,4	
Kadın	133	50,6	
Toplam	263	100,0	

Tablo 4.1’ de görüldüğü gibi, ankete katılan öğretmenlerin 130’unu erkek öğretmenler; 133’ ünü de bayan öğretmenler oluşturmaktadır. Şekil 1’ deki Histogram tablosunda da görüldüğü üzere cinsiyetin normal dağılım gösterdiği görülmektedir.

Şekil 1. Çalışmalara Katılan Branş Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

4.1.2. Çalışmalara Katılan Branş Öğretmenlerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan branş öğretmenlerinin mesleki kıdemlerine ilişkin dağılımı Tablo 4.2’ de verilmiştir.

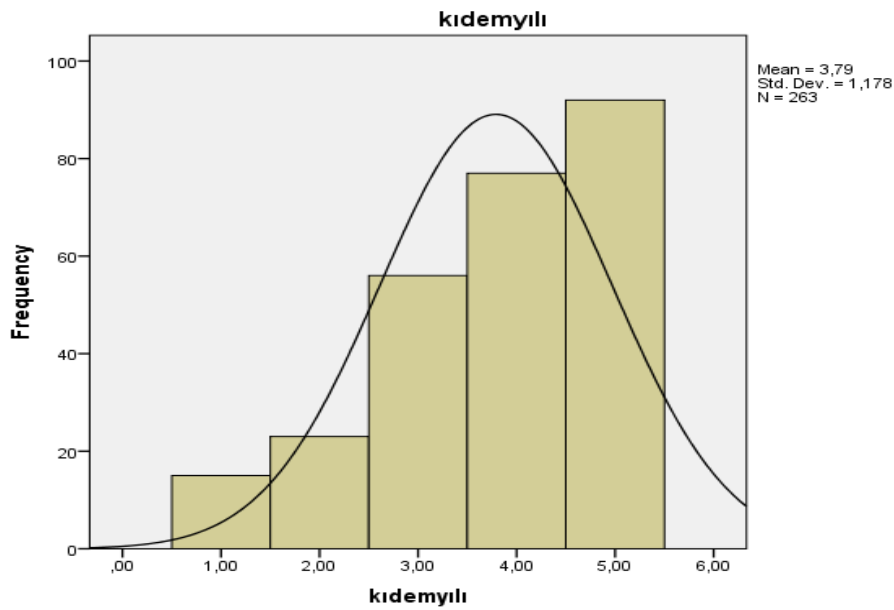
Tablo 4.2. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı

Kıdem	<i>f</i>	%
0-5 yıl	15	5.7
6-10 yıl	23	8.7
11-15 yıl	56	21.3
16-20 yıl	77	29.3
21 yıl ve üstü	92	35.0
Toplam	263	100.0

Tablo 4.2’ de görüldüğü üzere ankete katılan öğretmenlerin %5.7’ sini 0-5 yıllık öğretmenler; %8.7’ sini 6-10 yıllık öğretmenler; % 21.3’ ünü 11-15 yıllık öğretmenler; %29.3’ ünü 16-20 yıllık öğretmenler; %35.0’ ini 21 yıl ve üstü öğretmenler oluşturmaktadır.

İl merkezinde çalışan öğretmenler olması itibarıyla 21 yıl ve üstü öğretmenlerin oranı diğer kıdemdeki öğretmenlere oranla fazladır. Şekil 2’deki Histogram tablosunda da görüldüğü üzere cinsiyetin normal dağılım gösterdiği görülmektedir.

Şekil 2. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı

4.1.3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

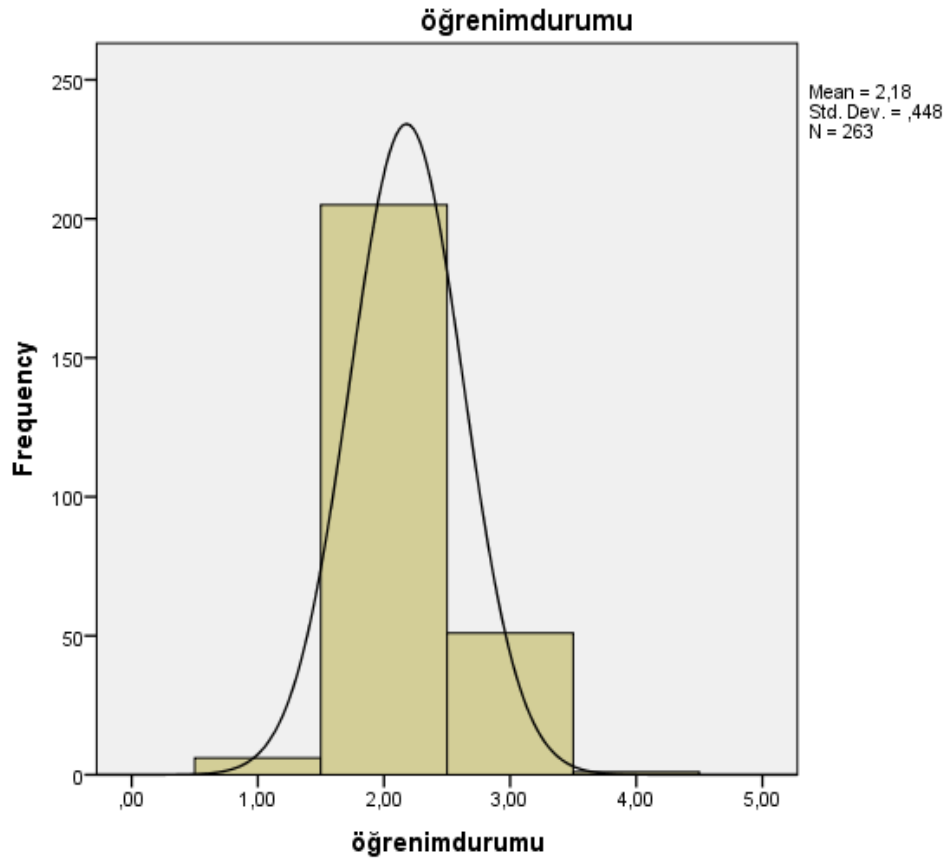
Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı tablo 4.3' te verilmiştir.

Tablo 4.3. Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

Öğrenim durumu	<i>f</i>	%
Ön lisans	6	2.3
Lisans	206	78.3
Lisan üstü	51	19.4
Toplam	263	100.0

Tabloda görüldüğü üzere, ankete katılan öğretmenlerin % 2.3' ü ön lisans mezunu; % 78.3' ü Lisans mezunu; % 19.4'ü ise yüksek lisans mezunudur. Şekil 3'deki Histogram tablosunda da görüldüğü üzere cinsiyetin normal dağılım gösterdiği görülmektedir.

Şekil 3. Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

4.1.4. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımı

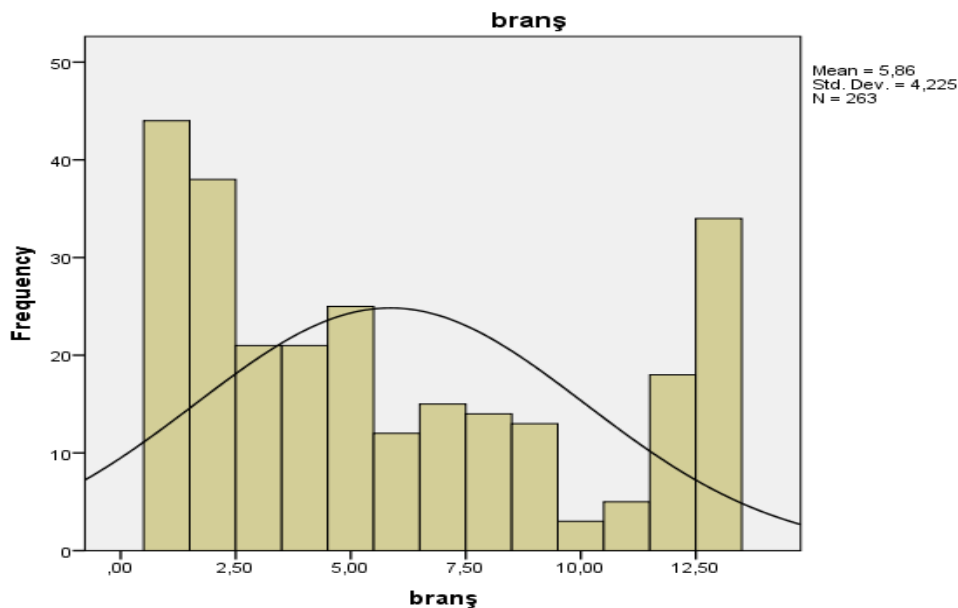
Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımı tablo 4.4' te verilmiştir.

Tablo 4.4. Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımı

Branş	<i>f</i>	%
Türkçe	44	16.7
Matematik	48	14.4
Fen ve Teknoloji	21	8.0
İngilizce	21	8.0
Sosyal Bilimler	25	9.5
Din Kültürü	12	4.6
Teknoloji ve Tasarım	15	5.7
Bilişim-Bilgisayar	14	5.3
Görsel Sanatlar	13	4.9
Müzik	3	1.1
Özel Eğitim	5	1.9
Beden eğitimi	18	6.8
Diğer	34	12.9
Toplam	263	100.0

Tabloda görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğretmenlerin % 16.7' si Türkçe; % 14.4' ü Matematik; % 8.0' i Fen ve Teknoloji; % 8.0' i İngilizce; % 9.5' i Sosyal Bilimler; % 4.6' sı Din Kültürü; % 5.7' si Teknoloji Tasarım; % 5.3' ü Bilişim-bilgisayar; % 4.9' u Görsel Sanatlar, % 1.1' i Müzik; %1.9' u Özel eğitim; %6.8' i Beden eğitimi; % 12.9' u diğer branşlardan oluşmaktadır. Şekil 4' teki Histogram tablosunda da görüldüğü üzere cinsiyetin normal dağılım gösterdiği görülmektedir.

Şekil 4. Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımı

4.2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Teknolojileri ve Yöntemleri Hakkında Bilgi Sahibi Olup Olmama Durumlarına İlişkin Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin bu konudaki istatistik bilgilerine ait verilerin dağılımı tablo 4.5.'te verilmiştir.

Tablo 4.5. *Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Hakkında Bilgi Sahibi Olup Olmama durumlarına ilişkin Dağılımı*

Öğrenim durumu	<i>f</i>	%
Az Bilgim Var	24	9.1
Yeterince Bilgim Var	239	90.9
Toplam	263	100.0

Tabloda görüldüğü üzere öğretmenlerin % 9.1' inin uzaktan eğitime yönelik yeterince bilgi sahibi olmadıkları; % 90.9' unun ise uzaktan eğitim hakkında yeterince bilgi sahibi oldukları gözlemlenmiştir.

4.3. Uzaktan Eğitimin Özelliklerinin Önem Bakımında Değerlendirilmesine Ait Bulgular

Aşağıdaki Tablo 4.6.' da uzaktan eğitimin özelliklerinin önem sırasına göre değerlendirilmesine ait bulgular bulunmaktadır. Bilgi teknolojilerinin eğitimde kullanılması maddesi en fazla tercih edilmiş özellik olarak belirlenmiş bu özelliğin yanında; mekân ve zaman sınırlamasının olmaması da uzaktan eğitimin en önemli yararlarından biri olarak düşünülmüştür.

Tablo 4.6. *Uzaktan Eğitimin Özelliklerine Ait Tablo*

UE' in Özellikleri	1	2	3	4	5	%
Zaman sınırlaması olmaması	23	35	71	47	87	3.53
Mekân sınırlılığı olmaması	17	33	54	49	110	3.89
Bireysel eğitimi desteklemesi	40	39	77	48	59	3.17
Bilgi teknolojilerinin eğitimde kullanılması	5	27	63	64	104	3.89
Mevcut eğitimin dışında kalan bireylere de eğitim olanağı sağlanması	30	31	62	67	73	3.46
Uzaktan eğitimin maliyetinin örgün eğitime göre daha düşük olması	40	43	59	49	72	3.26

4.4. Uzaktan Eğitimde Kullanılan İletişim Yöntemlerinin Önem Yönünden Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

Bu bölümde uzaktan eğitimde kullanılan iletişim yöntemlerinin önem yönünden değerlendirilmesine ilişkin bulguların sonuçları verilmiştir.

Tablo 4.7. *Uzaktan Eğitimde Kullanılan İletişim Yöntemlerine İlişkin Bulgular Tablosu*

UE' Yöntemleri	1	2	3	4	5	%
Posta	173	42	35	6	10	1.64
TV	26	85	106	29	17	2.74
Kablolu Yayın	42	84	96	23	18	2.58
İnternet	7	19	49	54	134	4.09
Video Konferans	12	34	74	72	71	3.59
Telekonferans	25	39	95	66	38	3.20

Yukarıdaki tabloda uzaktan eğitimde kullanılan iletişim yöntemlerinin önem yönünden değerlendirmesine ilişkin bulgular bulunmaktadır. Araştırmaya katılan katılımcıların verdikleri yanıtlar sonucunda elde edilen bulgulara göre; % 4.09 ile internet en fazla kullanılan iletişim yöntemidir. % 3.59 ortalama ile video konferans internetten sonra en fazla kullanılan iletişim yöntemidir. % 1.64 ortalama postanın uzaktan eğitimde en az kullanılan iletişim yöntemi olduğunu gösteriyor.

4.5. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime, Teknolojilerine Ve Yöntemlerine İlişkin Bulgular

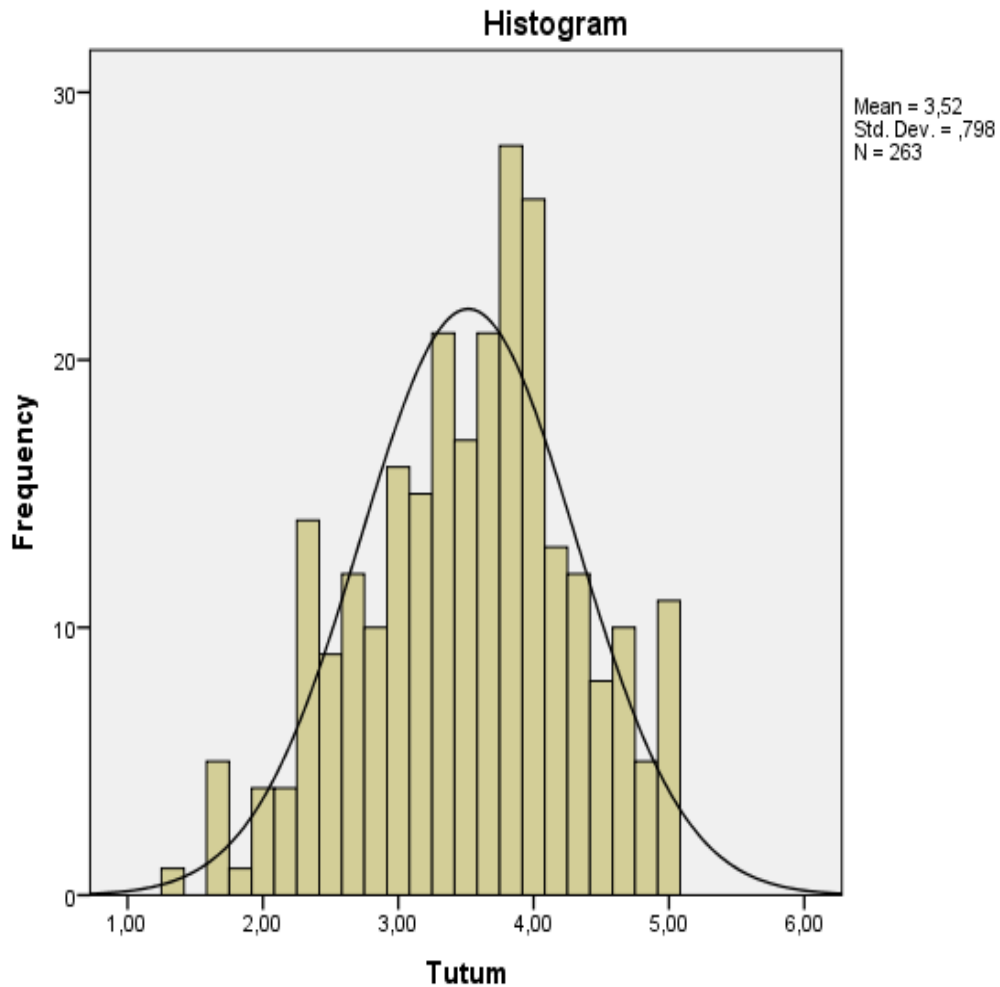
4.5.1. Tutum Puanlarına ait Betimsel İstatistik Değerleri ve Normalite Testine İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde çalışmanın alt problemlerine cevap bulmak amacıyla toplanan bulgulara dair bilgiler verilmiştir. Araştırmaya katılan branş öğretmenlerinin uzaktan eğitime, teknolojilerin ve yöntemlerine yönelik tutumlarına; cinsiyet, mesleki kıdem, branş, uzaktan eğitimle ilgili bilgi sahibi olup olmama etkilerine ilişkin analizleri yapmak için ilk başta toplanan verilerin normal dağılım gösterip göstermediği tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu sebeple tutuma yönelik bulgulara ait normalite testi uygulanıp, histogramda gösterilmiştir. Aşağıdaki betimsel istatistik verileri Tablo 4.8' de; ve Şekil 5' te histogram da verilmiştir.

Tablo 4.8. *Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime, Teknolojilerine ve Yöntemlerine yönelik Tutumlarına Ait Betimsel İstatistik Verileri*

	N	M	sd
Tutum	263	3.5171	.79826

Şekil 5. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime, Teknolojilerine ve Yöntemlerine yönelik Tutumlarına Ait Betimsel İstatistik Verileri

Yukarıdaki histogram incelendiğinde denizli ilinde çalışan öğretmenlerin uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine ilişkin tutumlarının normal dağıldığı gözlemlenmiştir.

4.5.2. Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği Maddelerinin frekans, Yüzdeler ve Ortalama Değerlerine İlişkin Bulgular

Çalışmaya katılan öğretmenlerin verdikleri yanıtlar doğrultusunda Tablo 4.9'da ölçek maddelerinin frekans, yüzdeler ve ortalama değerleri verilmiştir.

Tablo 4.9. *Tutum Ölçeğinin Maddeler Yönünden Frekans, Yüzdeler ve Ortalama Değerleri*

		Hiç katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Ortalama
		f	%	F	%	f	%	F	%	f	%	
1	Uzaktan eğitimle bireylerin başarı süreçleri daha kolay takip edilir.	49	18.6	100	38.0	59	22.4	50	19.0	5	1.9	2.47
2	Uzaktan eğitimde zaman ve mekân kısıtlaması olmaması.	10	3.8	31	11.8	31	11.8	129	49.0	62	23.6	3.76
3	Uzaktan eğitim, istenildiği kadar tekrar edebilme esnekliği sağlar.	10	3.8	36	13.7	35	13.3	141	53.6	41	15.6	3.63
4	Yüz yüze eğitim, uzaktan eğitimden daha yararlıdır.	12	4.6	12	4.6	20	7.6	58	22.1	161	61.2	4.30
5	Uzaktan eğitim işitsel, görsel tasarımlar ve teknoloji yoluyla etkili öğrenmeyi sağlar.	13	4.9	48	18.3	47	17.9	121	46.0	34	12.9	3.43
6	Uzaktan eğitimde, eğitim ortamının kontrolü sağlıklı bir şekilde yapılamaz.	5	1.9	30	11.4	30	11.4	117	44.5	81	30.8	3.90
7	Uzaktan eğitim ile fırsat eşitliği sağlanır.	77	29.3	94	35.7	38	14.4	43	16.3	11	4.2	2.30
8	Uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme sonucunun hemen alınması öğrenci motivasyonunu artırır.	28	10.6	77	29.3	55	20.9	95	36.1	8	3.0	2.91
9	Uzaktan eğitimle öğrenme anti-sosyaldır.	5	1.9	36	13.7	32	12.2	115	43.7	75	28.5	3.83
10	Uzaktan eğitimde bilgi birikimlerinin internet ortamında paylaşılması sebebiyle bilgiye erişim hızlıdır.	6	2.3	18	6.8	26	9.9	164	62.4	49	18.6	3.88

(devamı arkadadır)

Tablo 4.10. *Tutum Ölçeğinin Maddeler Yönünden Frekans, Yüzdeler ve Ortalama Değerleri (devamı)*

		Hiç katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Ortalama
		f	%	F	%	f	%	F	%	f	%	
11	Uzaktan eğitim ile öğrenme, yüz yüze eğitimle öğrenmeye göre daha zevklidir.	75	28.5	118	44.9	49	18.6	19	7.2	2	0.8	2.06
12	Uzaktan eğitim ilgi çekici değildir.	5	1.9	64	24.3	67	25.5	98	37.3	29	11.0	3.31
13	Uzaktan eğitim, yüz yüze eğitimden daha etkilidir.	98	37.3	122	46.4	26	9.9	10	3.8	7	2.7	1.88
14	Uzaktan eğitim uygulamalarından nitelikli sonuçlar elde edilir.	28	10.6	100	38.0	93	35.4	40	15.2	2	0.8	2.57
15	Eğitimin en iyi şekilde gerçekleşmesi için yüz yüze etkileşim gereklidir.	3	1.1	11	4.2	20	7.6	90	34.2	139	52.9	4.33
16	Uzaktan eğitim öz değerlendirme becerilerini geliştirir.	30	11.4	77	29.3	75	28.5	76	28.9	5	1.9	2.80
17	Uzaktan eğitim büyük bir güce sahiptir.	28	10.6	77	29.3	64	24.3	70	26.6	24	9.1	2.94
18	Uzaktan eğitim uygulamalarının sonuçları etkili değildir.	6	2.3	87	33.1	73	27.8	69	26.2	28	10.6	3.09
19	Uzaktan eğitim, örgün eğitim uygulamalarında ortaya çıkan birçok problemin çözümünde etkilidir.	24	9.1	90	34.2	65	24.7	67	25.5	17	6.5	2.85
20	Uzaktan eğitim, ülkemizde sağlıklı bir şekilde uygulanamaz.	31	11.8	63	24.0	53	20.2	78	29.7	38	14.4	3.11
21	Uzaktan eğitimle herkes kendi düzeyinde eğitim alabilir.	21	8.0	70	26.6	50	19.0	103	39.2	19	7.2	3.11

Tablo 4.5.2’ de görüldüğü üzere öğretmenlerin uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine ait tutum ölçeğinde 4.33 ortalama ile “Eğitimin en iyi şekilde gerçekleşmesi için yüz yüze etkileşim gereklidir” maddesi en yüksek değeri almıştır. Bu, öğretmenlerin, eğitimde yüz yüze eğitimin iyi bir eğitim için gerekli olduğunu göstermektedir. “Yüz yüze eğitim, uzaktan eğitimden daha yararlıdır” maddesine verilen cevaplar 4.30 ortalama ile yine öğretmenlerin eğitimin yüz yüze olması gerekliliği fikrini savunduklarını göstermektedir. “Uzaktan eğitimde bilgi birikimlerinin internet ortamında paylaşılması sebebiyle bilgiye erişim hızlıdır” maddesine verilen cevaplar 3.88 ortalama ile öğretmenlerin uzaktan eğitimde kullanılan teknolojinin eğitim için faydalı olduklarını düşünmektedirler.

4.5.3. Araştırmanın Alt Problemlerine Ait Sonuçlar

1. Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde çalışan ortaokul öğretmenlerinin cinsiyetleri ile uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine karşı tutum düzeylerinin arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı SPSS programında t-testi ile incelenmiştir.

Tablo 4.11. *Uzaktan Eğitime Karşı Tutum Ölçeği puanlarının Cinsiyete Göre t-Testi Sonuçları*

Cinsiyet	N	X	ss	t	p
Erkek	130	3.1326	.37321	-1.687	.093
Kadın	133	3.2062			

Tablo 4.10’ da görüldüğü üzere $p=093>0.05$ sonucuna göre erkek ve kadın öğretmenlerin uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir.

Tablo 4.12. *Uzaktan Eğitimin Özelliklerini Önem Bakımından Değerlendirmede Cinsiyete Göre t-Testi Sonuçları*

Cinsiyet	N	X	ss	t	p
Erkek	130	3.417	.817	-2.003	.011
Kadın	133	3.614	.771	-2.002	.011

Tablo 4.11’ de uzaktan eğitimin özelliklerini önem bakımından değerlendirmede cinsiyete göre t-testi sonuçlarına baktığımızda $p< 0,11$ olduğunu görüyoruz. Kadın öğretmenlerin (Ort.=3.614, ss=.771) uzaktan eğitimin özelliklerini önem bakımından değerlendirme puanlarının erkek öğretmenlere (Ort.=3.417, ss.815) göre anlamlı olarak daha yüksek olduğu görülmüştür.

2. Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde çalışan ortaokul öğretmenlerinin branşları ile uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı tek faktörlü varyans analizi ile incelenmiştir.

Tablo 4.13. *Uzaktan Eğitime Karşı Tutum Ölçeği Puanlarının Eğitim Verdikleri Branşlara Göre Tek Faktörlü Varyans Analizi Sonuçları*

Boyut	Branş	N	X	ss	F	p
Uzaktan Eğitime Bakış Açısı	Türkçe	44	3.126	.289	1.151	.320
	Matematik	38	3.276	.369		
	Fen ve Tek	21	3.274	.303		
	İngilizce	21	3.220	.337		
	Sosyal Bil.	25	3.097	.522		
	Din Kültürü	12	3.150	.380		
	Tek.ve Tasarım	15	3.117	.248		
	Bilişim	14	3.326	.309		
	Resim	13	3.120	.453		
	Müzik	3	3.111	.317		
	Özel Eğitim	5	3.047	.317		
	Beden Eğt.	18	3.052	.331		
	Diğer	34	3.133	.355		

Tablo 4.12' de öğretmenlerin gruplandıkları branş durumlarına göre uzaktan eğitime bakış açıları karşılaştırıldığında, en yüksek ortalamanın Bilgisayar-Bilişim öğretmenlerine (X=3.276) ait olduğu görülmektedir. Bunu Matematik öğretmenleri (X=3.276), Fen ve Teknoloji Öğretmenleri (X=3.274) izlemektedir. En düşük ortalama ise özel eğitim öğretmenleri (X=3.047) takip etmektedir. P değerine baktığımızda ise $.320 > 0.05$ olduğundan Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerindeki ortaokul öğretmenlerinin uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine ilişkin bakış açılarıyla eğitim verdikleri branş arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Tablo 4.14. *Uzaktan Eğitimin Özelliklerini Önem Bakımından Değerlendirmede Branşlara Göre Tek Faktörlü Varyans Analizi Sonuçları*

Boyut	Branş	N	X	ss	F	p
UE Özelliklerinin Önemi	Türkçe	44	3.674	.801	1.790	.050
	Matematik	38	3.732	.736		
	Fen ve Teknoloji	21	3.619	.765		
	İngilizce	21	3.555	.762		
	Sosyal Bil.	25	3.333	.774		
	Din Kültürü	12	3.555	1.243		
	Tek.ve Tasarım	15	3.244	.715		
	Bilişim	14	3.067	.639		
	Resim	13	3.487	.643		
	Müzik	3	3.111	.673		
	Özel Eğitim	5	2.633	.877		
	Beden Eğitimi	18	3.083	.878		
	Diğer	34	3.598	.710		

Tablo 4.13’de yapılan uzaktan eğitimin özelliklerini önem bakımından değerlendirmede branşlara göre tek faktörlü varyans analizi sonuçlarına göre $*0.50=0.50$ olduğunda branşlar arasında öğretmenlerin uzaktan eğitimin özelliklerinin önem bakımından değerlendirmelerinde anlamlı fark olmadığı kanaatine varılmıştır..

3. Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde çalışan ortaokul öğretmenlerinin kıdem durumları ile uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine karşı tutum düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı tek faktörlü varyans analizi ile incelenip tablolaştırılmıştır.

Tablo 4.15.Uzaktan Eğitime Karşı Tutum Ölçeği Puanlarının Kıdem Durumlarına Göre Tek Faktörlü Varyans Analizi Sonuçları

Boyut	Kıdem	N	X	ss	F	p
Uzaktan Eğitime Bakış Açısı	0-5 Yıl	15	3.285	.294	1.555	.725
	6-10 Yıl	23	3.308	.323		
	11-15 Yıl	56	3.166	.310		
	16-20 Yıl	77	3.139	.368		
	21 Yıl ve Üstü	92	3.143	.380		

Tablo 4.14’ te öğretmenlerin gruplandıkları kıdem durumlarına göre uzaktan eğitime bakış açıları karşılaştırıldığında, en yüksek ortalamanın 6-10 yıl kıdemine sahip öğretmenlere ($X=3.308$) ait olduğu görülmektedir. Bunu 0-5 yıl kıdeme sahip öğretmenler ($X=3.285$), 11-15 yıl kıdeme sahip öğretmenler ($X=3.166$), 21-üstü yıl kıdeme sahip öğretmenler ($X=3.143$) ve izlemektedir. En düşük ortalama ise 16-20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerde ($X=3.139$) bulunmaktadır. P değerine baktığımızda ise $.725>0,05$ olduğundan Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerindeki ortaokul öğretmenlerinin uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine ilişkin bakış açılarıyla kıdem durumları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Tablo 4.16.Uzaktan Eğitimin Özelliklerini Önem Bakımından Değerlendirmede Kıdem Durumlarına Göre Tek Faktörlü Varyans Analizi Sonuçları

Boyut	Kıdem	N	X	ss	F	p
Uzaktan Eğitimin Özelliklerinin Önemi	0-5 Yıl	15	3.744	.798	1.214	.513
	6-10 Yıl	23	3.688	.876		
	11-15 Yıl	56	3.401	.826		
	16-20 Yıl	77	3.590	.841		
	21 ve Üstü Yıl	92	3.445	.380		

Tablo 4.15’ te öğretmenlerin uzaktan eğitimin özelliklerini önem bakımından değerlendirmede kıdem durumlarına göre bakıldığında, en yüksek ortalamanın 0-5 yıl kıdemine sahip öğretmenlere ($X=3.744$) ait olduğu görülmektedir. Bunu 6-10 yıl kıdeme

sahip öğretmenler ($X=3.688$), 11-15 yıl kıdeme sahip Öğretmenler ($X=3.401$), 16-20 yıl kıdeme sahip öğretmenler ($X=3.590$) ve izlemektedir. En düşük ortalama ise 21- üstü yıl kıdeme sahip öğretmenlerde ($X=3.445$) bulunmaktadır. P değerine baktığımızda ise $.513 > 0.05$ olduğundan Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerindeki ortaokul öğretmenlerinin uzaktan eğitimin özelliklerini önem bakımından değerlendirme sonuçlarında kıdem durumlarına göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

4. Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde çalışan ortaokul öğretmenlerinin eğitim durumları ile uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine karşı tutum düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı tek faktörlü varyans analizi ile incelenmiştir.

Tablo 4.17. *Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime, Teknolojilerine ve Yöntemlerine İlişkin Tutum Ölçeği Puanlarının Öğrenim Durumlarına Göre Tek Faktörlü Varyans Analizi Sonuçları*

Boyut	Öğrenim Durumu	N	X	ss	F	p
Uzaktan Eğitime	Ön Lisans	6	3.261	.228	3.658	.027
Bakış Açısı	Lisans	205	3.138	.357		
	Lisans Üstü	52	3.282	.339		

Tablo 4.16' da öğretmenlerin uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine ilişkin tutum ölçeği puanlarının öğrenim durumlarına göre tek faktörlü varyans analizi sonuçlarına baktığımızda $p < 0.27$ olduğunu görüyoruz. Öğrenim durumu lisansüstü olan öğretmenlerin (Ort.= 3.282, ss= .339) tutum puanlarının öğrenim durumları lisans ve ön lisans olan öğretmenlere göre anlamlı olarak daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 4.18. *Uzaktan Eğitimin Özelliklerini Önem Bakımından Değerlendirmede Öğrenim Durumlarına Göre Tek Faktörlü Varyans Analizi Sonuçları*

Boyut	Öğrenim Durumu	N	X	ss	F	p
Uzaktan Eğitimin	Ön Lisans	6	3.138	.846	.989	.373
Özelliklerinin Önemi	Lisans	205	3.506	.809		
	Lisans Üstü	52	3.602	.744		

Tablo 4.17' de öğretmenlerin uzaktan eğitimin özelliklerini önem bakımından değerlendirmede öğrenim durumlarına göre bakıldığında, en yüksek ortalamanın lisansüstü eğitime sahip öğretmenlere ($X=3.602$) ait olduğu görülmektedir. Bunu lisans eğitimine sahip öğretmenler ($X=3.506$), ön lisans eğitime sahip Öğretmenler ($X=3.138$), izlemektedir. P değerine baktığımızda ise $.373 > 0.05$ olduğundan Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi

ilçelerindeki ortaokul öğretmenlerinin uzaktan eğitimin özelliklerini önem bakımından değerlendirmede öğrenim durumlarına göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

5. Ortaokul öğretmenlerinin; uzaktan eğitim ile ilgili yeterli bilgiye sahip olup olmama durumları ile uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine ilişkin tutum düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı t-testi ile incelenmiştir.

Tablo 4.19.Ortaokul Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitime, Teknolojilerine ve Yöntemlerine İlişkin Tutum Ölçeği Puanlarının Uzaktan Eğitim Hakkında Bilgi Sahibi Olup Olmamlarına Göre t-Testi Sonuçları

Bilgi	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>ss</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Az Bilgim Var	24	3.218	.498	.700	.053
Yeterince Bilgim Var	239	3.165	.338	.512	.053

Tablo 4.18’de ortaokul öğretmenlerinin uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine ilişkin tutum ölçeği puanlarının uzaktan eğitim ile ilgili yeterli bilgi sahibi olup olmamlarına göre t-testi sonuçlarını incelediğimizde $p=.053>0.05$ ’ten büyük olduğu için uzaktan eğitim hakkında anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde çalışmada elde edilen bulgu ve bu bulgulara yapılan yorumlar neticesinde elde edilen sonuçlar literatür kapsamında tartışılarak birtakım öneriler sunulmuştur.

5.1. Sonuç ve Tartışma

- Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerindeki branş öğretmenlerinin uzaktan eğitime, teknolojisine ve yöntemlerine yönelik tutum düzeylerinin; öğrenim durumları, cinsiyet, branşları ve uzaktan eğitime yönelik bilgi sahibi olup olmama durumlarıyla olan ilişkileri analiz edilmiştir.
- Araştırmaya iştirak eden öğretmenlerin%90,9'u uzaktan eğitime dair yeterli bilgiye sahip olduğunu ifade etmiş, %9,1' i ise yeterli bilgiye sahip olmadığını belirtmiştir. Son yıllarda klasik eğitime alternatif olarak geliştirilen ve uygulamaya konulan uzaktan eğitim salgın sebebiyle eğitim dâhil birçok alanda sıkça kullanılmaya başlanmıştır. Öğretmenlerin çoğu pandeminin etkisiyle uzaktan eğitim vermeleri sebebiyle zorunlu olarak da olsa uzaktan eğitim hakkında yeterli bilgiyi edinmişler ve eğitimde kullanmışlardır.
- Uzaktan eğitimin özelliklerinin önem açısından değerlendirilmesinde öğretmenler, “bilgi teknolojilerinin eğitimde kullanılması” özelliği, 5' li Likert' te 3,89 yüzdellik dilimiyle en yüksek oranda tercih edilmiştir. Bu durum öğretmenlerin, özellikle son yıllarda EBA gibi dijital eğitim platformlarının da etkisiyle uzaktan eğitim teknolojilerini yakından takip etmekte ve eğitimde kullanmakta olduklarını gösteriyor. “Mekân sınırlılığının olmaması” özelliği 3,76 ortalama ile ikinci sırada yer alması öğretmenlerin evde uzaktan eğitimi benimsediklerini ve mekân sınırlaması olmamasını uzaktan eğitimin avantajlarından biri olduğunu düşündüklerini gösteriyor. “Bireysel eğitimi desteklemesi” özelliği 3,17 ortalama puanla en düşük tercih özelliğine sahiptir. Bu da bireysel eğitimin yüz yüze olması gerektiğine inandıklarını göstermektedir.
- Uzaktan eğitimde kullanılan iletişim yöntemlerinin önem bakımından değerlendirilmesinde en az (1), en çok (5) derecelendirme tercihlerine göre 4,09 ortalama göre öğretmenler internetin uzaktan eğitimde en önemli öğe olduğunu ifade etmişlerdir. Hayatın her alanında olduğu gibi internet uzaktan eğitimde de en fazla tercih edilen yöntem olduğu ortaya çıkmıştır. Video konferans yöntemi 3,59 ortalama ile ikinci sırada tercih edilmiştir. Posta yöntemi 1,64 ortalama ile en az tercih edilerek önem derecesinde son sırada yer almıştır.

- Uzaktan eğitim tutum ölçeğinde “Yüz yüze eğitim, uzaktan eğitimden daha yararlıdır.” maddesi %61,2 ortalama ile ankete katılan öğretmenlerden en fazla tercih edilen madde olmuştur. “Eğitimin en iyi şekilde gerçekleşmesi için yüz yüze etkileşim gereklidir.” maddesi %52,9 ortalama değer almıştır. Öğretmenler, daha kaliteli ve verimli eğitim için yüz yüze eğitim devam etmelidir, diye düşünmektedirler. Yüz yüze eğitimin uzaktan eğitimden daha iyi olacağı yönünde anlam ifade eden maddelerin en fazla tercih edilen tercihler olması öğretmenlerin yüz yüze eğitime uzaktan eğitime oranla daha olumlu baktıklarını ifade etmektedir. “Uzaktan eğitim ile öğrenme, yüz yüze eğitimle öğrenmeye göre daha zevklidir.” maddesi ve “Uzaktan eğitim uygulamalarından nitelikli sonuçlar elde edilir.” maddesi %0,8 değerle en az tercih edilen düşünceler olmuştur. Bu, ankete katılan öğretmenlerin uzaktan eğitimi sıkıcı bulduklarını ve nitelikli sonuçlar alınamayacağını düşündüklerini göstermektedir.
- Uzaktan eğitimin özelliklerinin önem bakımından değerlendirmesinde cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak kadın öğretmenler tarafında anlamlı bir farklılık gözlemlenmiştir. Branşlarda da beden eğitimi öğretmenleri ve özel eğitim öğretmenleriyle diğer branşlar arasında anlamlı farklılık görülmüştür. Bu durum özel eğitim öğretmenlerinin hedef kitesinin özel eğitime muhtaç öğrenciler olmasından kaynaklandığı sonucuna varılmış, beden eğitimi öğretmenlerinde oluşan farkın ise branşın özellikleri açısından eğitim alanının uzaktan eğitime uygun olamamasından kaynaklandığı düşünülmüştür.
- Öğretmenlerin uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine ilişkin tutum düzeylerinin meslekteki kıdemlerine göre anlamlı farklılık bulunup bulunmadığına göre tek faktörlü varyans analizi ile incelenmiştir. Yapılan analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine ilişkin tutum düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık göstermediği kanaatine varılmıştır.

5.2. Öneriler

Yapılan bu araştırmayla eğitimin vazgeçilmezi olan öğretmenlerin uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerin ilişkin tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Toplanan veriler doğrultusunda araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine karşı yabancı olmadıkları, yeterli bilgiye sahip oldukları gözlemlenmiş; fakat yüz yüze eğitimin vazgeçilmez olduğunu düşündükleri kanaatine varılmıştır. Ancak salgın hastalıklar nedeniyle yaşanan aksaklıklar uzaktan eğitimin bu süreçten sonra da hayatın ve eğitimin vazgeçilmezlerinden olduğunu göstermektedir. Netice itibarıyla Milli Eğitim Bakanlığının bundan sonraki süreçlerde yaşanabilecek herhangi bir olumsuz durumda

uzaktan eğitime geçme mecburiyetini düşünerek, kaliteli, verimli ve eşit fırsatlara sahip bir eğitim alt yapısını kurmasının zorunlu bir görev olarak benimsemesi ve gerekli düzenlemeleri yapması gerekmektedir. Ayrıca eğitimin her kademesindeki öğrencilerin gerekli eğitimi uzaktan eğitimle alabilmesinin alt yapısı kurulmalıdır.

Anket Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerindeki devlet okullarında çalışan ortaokul öğretmenleri ile sınırlıdır.

KAYNAKÇA

- Ağır, F. (2007) *Özel Okullarda ve Devlet Okullarında Çalışan İlköğretim Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitime Karşı tutumlarının Belirlenmesi, Balıkesir üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir.*
- Aksoy, H. (2018). *Uzaktan Eğitimde Merkezi Sınav Sistemi* (Master'sthesis, Kırıkkale Üniversitesi).
- Alkan, C.(1998) *Eğitim Teknolojisi ve Uzaktan Eğitimin Kavramsal Boyutları. Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları. s. 193. Ankara (1998).*
- Birişçi, S. (2013). *Video Konferans Tabanlı Uzaktan Eğitime İlişkin Öğrenci Tutumları Ve Görüşleri. Öğretim Teknolojileri ve Öğretmen Eğitimi Dergisi, 2(1), 24-40.*
- Bulutlu, Ö. (2018). *Uzaktan Eğitim Programlarında Üniversite Öğrencilerinin Eş Zamanlı Sanal Sınıf Ortamlarını Kullanım Niyetlerinin İncelenmesi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.*
- Can, E.(2020)*Coronavirüs (covid-19) Pandemisi ve Pedagojik Yansımaları: Türkiye’de Açık ve Uzaktan Eğitim Uygulamaları, Anadolu üniversitesi, AUAd 2020,Cilt 6,Sayı 2,11-53*
- Çelen, F. K. Çelik, A. & Seferoğlu, S. S. (2013). *Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yaklaşımlarının Analizi. Procedia-SocialandBehavioralSciences, 83, 388-392.*
- Çevik,B. (2020). *COVID-19 Pandemisi Sürecinde Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşleri. Journal of Turkish Studies, Volume 15 Issue 4(Volume 15 Issue 4), 109–129. <https://doi.org/10.7827/turkishstudies.43502>*
- Ersoy, M. (2008) *Uzaktan Eğitim-Öğretim Yönetimi, Yüksek Lisans Tezi, cumhuriyet Üniversitesi.*
- Ergüney, M. (2015). *Uzaktan Eğitimin Geleceği: MOOC (massiveopen online course). Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 4(4), 15-22.*
- Gülistan YADİGAR, H. (2010). *Gazi Üniversitesi EğitiBilimleri Enstitüsü EğitimBilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları Ve Öğretimi Bilim Dalı Uzakta Eğitim Programlar Etkinliliğini Değerlendirilmesi (G.BilişiSistemleri Uzaktan EğitimTezsiz Yüksek Lisans Programı Örneği.*
- Gürkan, F. (2017). *Açık ve Uzaktan Eğitimde Öğrenim Gören Öğrencilerin Mobil Öğrenmeye Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.*
- İlhan, E. (2019)COVID-19 Epidemiyolojisi: Pandemiden Ne Öğrendik. *Journal Of Biotechnology And Strategic Health Research, 4, 29-36.*
- Kaba, E. (2019). *Uzaktan Eğitimde Asenkron Etkileşimi Artıran Faktörler: Bir Eylem Araştırması. Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Ana Bilim Dalı Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bilim Dalı,(Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Erzurum.*

- Kaban, A., & Ekim, A. (2013). *Uzaktan Eğitim Kalite Standartlarının Belirlenmesi Ve Atatürk Üniversitesi Uzaktan Eğitim Sisteminin İncelenmesi*.
- Karslı, M. (2018). *Uzaktan Eğitim Sınav Yönetim Modülü Hazırlama* (Master'sthesis).
- Kaya, Z. (2002) *Uzaktan Eğitim. Pegem A Yayıncılık. s.12. Ankara .*
- Kılınç, M. (2015). *Uzaktan Eğitim Uygulamalarının Etkililiği Üzerine Bir Araştırma (İnönü Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi İlahiyat Lisans Tamamlama Programı örneği), Malatya.*
- Kokoç, M. (2019). *Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Bağlılık Düzeylerinin Akıllı Telefon Bağımlılıkları, Öz-Düzenleme ve Öz-Yeterlik Becerileri İle İlişisinin Modellenmesi. Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Ana Bilim Dalı Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bilim Dalı,(Yayımlanmamış doktora tezi), Erzurum.*
- Moore, M. G.,&Kearsley, G. G. (1996). *Distanceeducation: A systemview* (No. C10 20). Wadsworth.
- Sherry, L. (1996).*Issues in distancelearning. International journal of educationaltelecommunications, 1(4), 337-365.*
- Ülkü, S. (2018). *İlkokullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.*
- Yadigar, H. (2010). *Vakıf Kültürüne Uygun Sosyal Politika Stratejileri Geliştirmede Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün Rolü (Master'sthesis, Sakarya Üniversitesi).*
- Yeşilfidan, S. (2019). *Web Tabanlı Uzaktan Eğitimde Ders Vermekte Olan Öğretim Elemanlarının Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri: Alternatif Bir Çözüm Olarak E-Mentorluk* (Doctoraldissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).
- Yıldız, M. (2015). *Uzaktan Eğitim Programlarında Ders Veren Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitime Yönelik Bilgi, İnanç Ve Uygulamaları Arasındaki İlişkiler.*
- Yılmaz, E. O. & Aktuğ, S. (2011).*Uzaktan Eğitimde Çevrimiçi Ders Veren Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitimde Etkileşim Ve İletişim Üzerine Görüşleri. M. Akgül vd.(Ed.), Akademik Bilişim, 501-512.*
- YUNGUL, O (2018).*Müzik Eğitiminde Web Tabanlı Uzaktan Eğitim. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi, 2018, 7.2: 1333-1348.*

EKLER

Ek-1

UZAKTAN EĞİTİM TUTUM ÖLÇEĞİ

Ortaokul Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitime, Teknolojilerine ve Yöntemlerine İlişkin Görüşleri: Denizli İli Örneği

Bu çalışma Denizli ili, Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerindeki ortaokullarda çalışan öğretmenlerin uzaktan eğitime, teknolojilerine ve yöntemlerine yönelik tutumlarını ve görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Sorulara vereceğiniz samimi yanıtlar çalışmaya ışık tutacaktır. İlginiz için teşekkür ederim.

Levent ARSLAN
Pamukkale Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması
Ve Ekonomisi
Yüksek Lisans Öğrencisi
arslan.levent@hotmail.com

1. Cinsiyetiniz:

Bayan Erkek

2. Mesleki Kıdeminiz:

0-5 Yıl 6-10 Yıl 11-15 yıl 16-20 Yıl 21 Yıl ve üstü

3. Öğrenim durumunuz:

Ön Lisans (iki yıllık eğitim enstitüsü veya eğitim yüksekokulu)
 Lisans (dört yıllık eğitim fakültesi ve dört yıllık yüksekokulu)
 Lisans ustası (Yüksek Lisans, Doktora)

4. Branşınız:

Matematik Türkçe Fen ve Teknoloji İngilizce
 Sınıf Öğrt. Beden Eğitimi Din Kültürü Sosyal Bilgiler
 Teknoloji ve Tasarım Rehber Öğrt. Görsel Sanatlar Bilgisayar
 Müzik Diğer

5. Uzaktan Eğitim ile ilgili aşağıdaki seçeneklerden birini seciniz.

a) Uzaktan Eğitim hakkında çok az bilgim var.
b) Uzaktan Eğitim hakkında yeterince bilgim var

6. Aşağıda verilen uzaktan eğitimin özelliklerini önem bakımından derecelendiriniz?

(1:en az;5:en çok)

	1	2	3	4	5
Zaman sınırlaması olmaması					
Mekân sınırlılığı olmaması					
Bireysel eğitimi desteklemesi					
Bilgi teknolojilerini eğitimde kullanılması					
Mevcut eğitimin dışında kalan bireylere de eğitim olanağı sağlaması					
Uzaktan Eğitim'in maliyetinin örgün eğitime göre daha düşük olması					

7. Size göre aşağıda verilen ve Uzaktan Eğitim’de kullanılan iletişim yöntemlerinden her birinin etkililik derecesi nedir? (1:en az; 5:en çok)

	1	2	3	4	5
Posta					
TV					
Kablolu yayın					
İnternet					
Video Konferans					
Telekonferans					

8. Uzaktan Eğitim Hakkında Ne düşünüyorsunuz		Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1	Uzaktan eğitimle bireylerin başarı süreçleri daha kolay takip edilir.					
2	Uzaktan eğitimde zaman ve mekân kısıtlaması olmaması.					
3	Uzaktan eğitim, istenildiği kadar tekrar edebilme esnekliği sağlar.					
4	Yüz yüze eğitim, uzaktan eğitimden daha yararlıdır.					
5	Uzaktan eğitim işitsel, görsel tasarımlar ve teknoloji yoluyla etkili öğrenmeyi sağlar.					
6	Uzaktan eğitimde, eğitim ortamının kontrolü sağlıklı bir şekilde yapılamaz.					
7	Uzaktan eğitim ile fırsat eşitliği sağlanır.					
8	Uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme sonucunun hemen alınması öğrenci motivasyonunu artırır.					
9	Uzaktan eğitimle öğrenme anti-sosyaldır.					

10	Uzaktan eğitimde bilgi birikimlerinin internet ortamında paylaşılması sebebiyle bilgiye erişim hızlıdır.					

(devamı arkadadır)

	8. Uzaktan Eğitim Hakkında Ne düşünüyorsunuz	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
11	Uzaktan eğitim ile öğrenme, yüz yüze eğitimle öğrenmeye göre daha zevklidir.					
12	Uzaktan eğitim ilgi çekici değildir.					
13	Uzaktan eğitim, yüz yüze eğitimden daha etkilidir.					
14	Uzaktan eğitim uygulamalarından nitelikli sonuçlar elde edilir.					
15	Eğitimin en iyi şekilde gerçekleşmesi için yüz yüze etkileşim gereklidir.					
16	Uzaktan eğitim öz değerlendirme becerilerini geliştirir.					
17	Uzaktan eğitim büyük bir güce sahiptir.					
18	Uzaktan eğitim uygulamalarının sonuçları etkili değildir.					
19	Uzaktan eğitim, örgün eğitim uygulamalarında ortaya çıkan birçok problemin çözümünde etkilidir.					
20	Uzaktan eğitim, ülkemizde sağlıklı bir şekilde uygulanamaz.					
21	Uzaktan eğitimle herkes kendi düzeyinde eğitim alabilir.					

Katkılarınız için teşekkür ederim...